

Nieuw-Balinge 2011

Hoe waarderen inwoners van Nieuw-Balinge hun leefomgeving?

**Hanzehogeschool
Groningen**
University of Applied Sciences

Kenniscentrum NoorderRuimte

Waarde(n)volle ruimte!

Nieuw-Balinge in 2011

Hoe waarderen inwoners van Nieuw-Balinge hun leefomgeving?

In opdracht van
Vereniging Plaatselijk belang *De Vooruitgang* – Nieuw-Balinge
Woningcorporatie Woonservice - Westerbork

Hanzehogeschool Groningen
Kenniscentrum *NoorderRuimte*
Drs. Jannie Rozema
Januari 2012

Samenvatting

In het najaar van 2011 is door het Kenniscentrum *NoorderRuimte* van Hanzehogeschool Groningen onderzoek gedaan naar de waardering van de leefomgeving in het dorp Nieuw-Balinge. Nieuw-Balinge is een lintdorp in de gemeente Midden-Drenthe, eind 19^e eeuw ontstaan door vervening en landontginning. Het dorp telt in 2011 ongeveer 780 inwoners, waarvan ongeveer 90 kinderen tot 12 jaar. De opdrachtgevers voor het onderzoek waren Vereniging Plaatselijk Belang *De Vooruitgang* en woningcorporatie Woonservice uit Westerbork. Plaatselijk Belang heeft zich ten doel gesteld om samen met de inwoners van Nieuw-Balinge na te denken over de toekomst van het dorp. De onderzoeksresultaten worden voor deze toekomstverkenningen gebruikt. De onderzoeksvraag voor dit onderzoek luidde:

Welke waardering geven inwoners van het dorp Nieuw-Balinge en het buitengebied aan hun leefomgeving?

Hierbij gaat het om de waardering van aspecten uit vier domeinen van de leefomgeving:

- a. de woonsituatie;
- b. de voorzieningen;
- c. het sociale klimaat;
- d. het organiserend vermogen.

11 kinderen (onder de 12 jaar) hebben een kindervragenlijst ingevuld. De kinderen vinden Nieuw-Balinge een leuk dorp, waar ze naar de Meester Sieberingschool kunnen en na schooltijd lekker buiten kunnen spelen. Alle kinderen maken gebruik van sport- en speelvoorzieningen in het dorp. De kinderen vinden het jammer, dat er geen winkels zijn.

In oktober – november 2011 hebben 132 inwoners (huishoudens) uit Nieuw-Balinge en het nabijgelegen buitengebied aan het onderzoek deelgenomen, dat is een respons van 42% van het totaal aantal huishoudens. De respondenten zijn representatief voor geslacht voor alle inwoners van Nieuw-Balinge. Jongeren tot 25 jaar zijn ondervertegenwoordigd en de ouderen van 45 tot 65 jaar

oververtegenwoordigd in de respondentengroep. Eenpersoonshuishoudens zijn eveneens ondervertegenwoordigd. Hierdoor moet men voorzichtig zijn om de resultaten van toepassing te achten voor alle inwoners van Nieuw-Balinge. De respondentgroep is homogeen qua herkomst en woonduur. Nieuw-Balinge wordt voornamelijk bevolkt door Noorderlingen van geboorte. De gemiddelde woonduur in Nieuw-Balinge is 30 jaar. De betrokkenheid bij het dorp is (redelijk) groot. Men is er sociaal ingebed, omdat er familie, vrienden en kennissen wonen.

Zowel in de totaalbeoordeling als op de afzonderlijke aspecten waarderen de inwoners van Nieuw-Balinge hun leefomgeving positief.

	Rapportcijfers	Waardering
Nieuw-Balinge als <i>Leefomgeving</i>	7.5	++
1. Woonsituatie	7.4	+
2. Voorzieningen	7.2	+
3. Sociale klimaat	7.3	+
4. Organiserend vermogen	7.1	+

Inwoners van Nieuw-Balinge waarderen hun **woonomgeving** positief. Zij waarderen de landelijkheid, de rust en de ruimte van hun leefgebied. Het landelijk gebied en het dorpse karakter zijn de hoofdredenen voor velen om hier te (blijven) wonen. De kwaliteit van hun woning is daarnaast een belangrijke reden om zich te vestigen dan wel te blijven wonen. Er zijn redelijk wat inwoners die hun woning verder willen verduurzamen. (Bijna) alle inwoners voelen zich 24 uur per dag veilig in Nieuw-Balinge. Ook voor kinderen is Nieuw-Balinge een veilige plek om op te groeien. Tweederde deel van de inwoners geeft aan de rest van zijn / haar leven in Nieuw-Balinge te willen blijven wonen. Zij die ooit willen verhuizen geven aan, dat ze liever bij winkels en (zorg)voorzieningen willen wonen vanwege het ouder worden. Jonge mensen houden er rekening mee voor studie of werk te moeten verhuizen. In 2011 bestaat 41% van de bevolking in Nieuw-Balinge uit 45-plussers. Door de geringe verhuisgeneigdheid kan Nieuw-Balinge in de komende jaren vergrijzen (meer oudere mensen). Ook zal de ontgroening (relatief minder jonge mensen) doorzetten.

Inwoners van Nieuw-Balinge redden zichzelf. Voor het halen van hun dagelijkse boodschappen gebruiken (bijna) alle huishoudens een auto. Desondanks zien de inwoners graag weer **voorzieningen** als een buurtwinkel en een pinautomaat in Nieuw-Balinge terug. Een derde deel van de inwoners vindt dat het onderhoud van de wegen en paden beter kan. De verkeersveiligheid in en buiten het dorp zou toenemen als er minder hard gereden werd. Een derde deel van de inwoners wenst meer wandel- en fietspaden. Met name zullen meer fietspaden en – stroken langs de Haarweg en Verlengde Middenraai een groter veiligheidsgevoel geven. Het dorpshuis *De Heugte* wordt heel positief gewaardeerd. Ook over de dorpsactiviteiten is men positief gestemd, de helft van de inwoners geeft aan dat men daaraan soms meedoet.

Alle inwoners geven aan een goed **sociaal netwerk** in en buiten het dorp te hebben. Inwoners treffen elkaar met name thuis en op straat. De relatie met de burens is goed, waardoor de burenhulp in Nieuw-Balinge voor de onderlinge dienstverlening goed functioneert. Inwoners vinden saamhorigheid in het dorp erg belangrijk. Er zijn maar heel weinig mensen die geen behoefte hebben aan contacten in het dorp. Nieuwkomers voelen zich redelijk goed ontvangen in Nieuw-Balinge en de verstandhouding tussen ‘oude’ bewoners en nieuwkomers wordt ook positief beoordeeld.

Het **organiserend vermogen** van het dorp wordt positief gewaardeerd. Dat geldt allereerst voor de Vereniging Plaatselijk Belang, haar werkgroepen en het maandblad Kontakt. Het bestuur behartigt op een goede wijze de dorpsbelangen bij de gemeente Midden-Drenthe. Ook in andere verenigingen is een kwart van de inwoners (bestuurlijk) actief. In Nieuw-Balinge zijn 32 inwoners die een idee voor een nieuwe onderneming of een uitbreiding van hun onderneming hebben. Hun ideeën betreffen met name horeca en duurzame energie. Alle (potentiële) ondernemers vinden dat nieuw ondernemerschap meerwaarde moet geven aan het dorp.

Het bestuur van de Vereniging Dorpsbelangen krijgt brede steun bij het ontwikkelen van een toekomstvisie voor Nieuw-Balinge. De helft van de inwoners geeft aan dat zij zich actief willen inzetten voor het dorp. In het rapport *Veur en deur ons saomen. Advies voor Nieuw-Balinge (Rozema, 2012)* geeft de onderzoeker op basis van deze onderzoeksresultaten adviezen aan het bestuur van Plaatselijk Belang en aan de inwoners van Nieuw-Balinge voor een toekomstverkenning.

Voorwoord

Aan de reeks van dorpsonderzoeken van het Kenniscentrum *NoorderRuimte* – Hanzehogeschool Groningen is na vijf Groninger dorpen een Drents dorp toegevoegd: Nieuw-Balinge in de gemeente Midden-Drenthe. Door de dorpsonderzoeken dragen wij bij aan kennisontwikkeling hoe dorpsbewoners samen zorgen voor een goede leefomgeving. In tijden van bezuinigingen, bevolkingsdaling en vergrijzing zijn dat grote opgaven voor dorpen, gemeenten en organisaties voor wonen, zorg en welzijn. De motor in een dorp is vaak de dorpsbelangenvereniging. In Nieuw-Balinge is dat Plaatselijk Belang *De Vooruitgang*. Hulde!

Ik wil graag de volgende personen bedanken, die meewerkten aan het onderzoek in Nieuw-Balinge:

- Allereerst de elf kinderen die aan het onderzoek meededen en tekeningen maakten;
- De inwoners van Nieuw-Balinge, die als respondent meededen aan het onderzoek;
- Het bestuur van de Vereniging Plaatselijk Belang *De Vooruitgang* voor feedback op het dorpsonderzoek. De heer Albert Wielink is als voorzitter zeer toegewijd aan de zaak van Nieuw-Balinge en was daarom altijd bereikbaar voor informatieverstrekking;
- Dat geldt ook voor mevrouw Marian Duiven, programmaontwikkelaar van woningcorporatie Woonservice;
- De studenten van de Hanzehogeschool, die ondersteuning boden bij de verwerving en verwerking van de onderzoeksgegevens: Daan van Buuren, Jeroen Cappelle, Jordy Flinkert en Davy Hazeborg, opleiding Vastgoed en Makelaardij.

In de maanden november 2011 – januari 2012 zijn aanvullende interviews gehouden. Dit heeft geleid tot adviezen over Nieuw-Balinge *Veur en deur ons saomen. Advies voor Nieuw-Balinge* (Rozema, 2012). Tegelijkertijd werkten in opdracht van Woonservice en Plaatselijk Belang vier studenten Bouwkunde (Hanzehogeschool Groningen) aan de herbestemming van de leegstaande school *De Morgenster*, dat waren Jeroen de Boer, Ylze Lindeboom, Nynke Telgenhof en Jelmer van der Zweep. Kortom, Hanzehogeschool Groningen laat een mooie erfenis in Nieuw-Balinge achter.

Inhoud

Samenvatting

Voorwoord

1. Nieuw-Balinge anno 2011

- 1.1 Nieuw-Balinge
- 1.2 Eerdere onderzoeken
- 1.3 Veuruutkieken
- 1.4 Onderzoek onder inwoners
- 1.5 Leeswijzer

2. Methode van onderzoek

- 2.1 Kindervragenlijst en inwonersvragenlijst
- 2.2 Respondenten
- 2.3 Gegevensverwerving

3. Resultaten

- 3.1 Leuk dorp
- 3.2 Wie zijn de respondenten?
- 3.3 Waardering van de leefomgeving
- 3.4 Typering van Nieuw-Balinge
- 3.5 Het wonen
- 3.6 Veiligheid en mobiliteit
- 3.7 Voorzieningen
- 3.8 Sociale omgeving
- 3.9 Dorpsactiviteiten
- 3.10 Ondernemen
- 3.11 Dorpsbelangen
- 3.12 Goede ideeën voor Nieuw-Balinge
- 3.13 Goede ideeën voor *De Morgenster*
- 3.14 Losse opmerkingen
- 3.15 Vervolggesprekken

4. Conclusie en discussie

- 4.1 Conclusie
- 4.2 Discussie

Bronnen

Bijlagen

- Bijlage 1. Vragenlijst voor kinderen van 6 – 12 jaar
- Bijlage 2. Inwonersvragenlijst
- Bijlage 3. Begeleidende brief bij de inwonersvragenlijst
- Bijlage 4. Frequentieoverzichten van alle vragen uit de kindervragenlijst
- Bijlage 5. Frequentieoverzichten van alle vragen uit de inwonersvragenlijst
- Bijlage 6. Antwoorden op de open vragen van inwoners- en kindervragenlijst

Deze bijlagen zijn apart gebundeld.

1. Nieuw-Balinge anno 2011

1.1 Nieuw-Balinge

Het dorp Nieuw-Balinge met de coördinaten $52^{\circ} 45' 49'' N$, $6^{\circ} 36' 21'' E$ is te vinden in de gemeente Midden-Drenthe. Nieuw-Balinge is eind negentiende eeuw ontstaan als gevolg van vervening en ontginning van de gronden langs de Midden-Raai. Na de vervening werden de gronden geschikt gemaakt voor de landbouw. Door het project Goudplevier van Natuurmonumenten zijn veel gronden inmiddels weer teruggeven aan de natuur. Het dorp heeft een typerende lintbebouwing langs een veenkanaal, maar door de bebouwing van de Meester Sieberingschool en het dorps huis De Heugte is westelijk in het dorp een dorpskern met een bijbehorend dorpsplein ontstaan.

Het dorp Nieuw-Balinge heeft voornamelijk een woonfunctie. Maar er zijn ook inwoners die wonen en werken aan huis combineren: er staan in 2011 77 bedrijven bij de Kamer van Koophandel ingeschreven. In 2011 wonen er 782 inwoners en in het buitengebied nog eens 134 inwoners. Dat zijn 360 huishoudens met een gemiddelde grootte van 2,6 personen. Sinds 2008 is er sprake van een lichte bevolkingsafname van 20 mensen. Voor de gemeente Midden-Drenthe is voorspeld dat er een gemeentelijke bevolkingsdaling van 5000 inwoners zal komen in de periode 2010 – 2040¹. Inwoners van Nieuw-Balinge zijn voornamelijk Noordelingen (zie paragraaf 3.2). Nieuw-Balinge heeft een bloeiend verenigings- en dorpsleven. De website www.nieuwbalinge.eu toont veel dorpsactiviteiten. In Nieuw-Balinge zijn twee kerkelijke gemeenschappen actief. In tegenstelling tot wat de wiki² over “Nei-Baoling” (www.wikipedia.nl) beschrijft, heeft Nieuw-Balinge geen supermarkt meer. Voor de dagelijkse voorzieningen zijn de dorpsinwoners aangewezen op Hoogeveen of Westerbork. Elk huishouden heeft gemiddeld 1,3 auto tot zijn beschikking, waarmee de mobiliteit gegarandeerd is. Met het openbaar vervoer is Nieuw-Balinge vanuit Hoogeveen bereikbaar.

¹ Bevolkingsprognose XVII. Provincie Drenthe, Gedeputeerde Staten van Drenthe, augustus 2009.

² Opgesteld door een actieve dorpsbewoner?

1.2 Eerder onderzoek

In 2004 heeft het Verwey-Jonker Instituut³ een vergelijkend onderzoek in kleine dorpen in de gemeente Midden-Drenthe gedaan naar economische en sociale participatie en het voorzieningengebruik van bewoners. Uit het onderzoek van Nieuw-Balinge onder 163 huishoudens kwam naar voren dat men het dorp waardeerde om de omgeving, de rust en de ruimte. De rapportcijfers voor de verschillende aspecten van de leefomgeving waren positief: wonen en woonomgeving = 8.4, veiligheid = 7.7, contacten met bewoners = 7.3, verenigingsleven = 7.3, voorzieningenpeil = 6.0. De gemiddelde waardering van Nieuw-Balinge was een 7.3. De mate van tevredenheid van de inwoners hing het sterkst samen met de onderlinge sociale contacten.

In 2004 is in opdracht van het Dorpenoverleg Midden-Drenthe door de Dienst Landelijk Gebied in samenwerking met Stichting Welzijn Midden-Drenthe het project *Veur Uutzicht* gestart. Dit project vloeide voort uit het bovengenoemde onderzoek *Warkelijk Waor* van het Verwey-Jonker Instituut. In het kader van *Veur Uutzicht* is voor Nieuw-Balinge een Dorpsomgevingsplan⁴ opgesteld. Met een groep dorpsinwoners zijn kwaliteiten en knelpunten vastgesteld in het fysieke en sociale domein. Fysieke knelpunten lagen in storende elementen voor een mooi dorpsbeeld (verkeersdrempels bij dorpsentree, leeg bedrijventerrein, verkeersdruk, verdwijnende historische elementen en rommelige erven). Sociale knelpunten zag men in de huisvesting (onvoldoende woningen voor ouderen en starters), het voortbestaan van het vrijwilligerswerk en het afnemende voorzieningenniveau. Voor de toekomst formuleerden dorpsbewoners een dorpspreuk: *“Nieuw-Balinge is een leefbaar en veilig dorp vol saamhorigheid voor jong en oud, dat zich inzet voor kansen”*. Als uitvloeisel hebben de gemeente Midden-Drenthe en DLG in 2007 en 2008 het Omgevingsproject *Veur Uutzicht* met dorpsbewoners uitgevoerd. In Nieuw-Balinge zijn landschapselementen versterkt met boerenhekken, poelen, ommetjes en erfbeplanting. Dit werd door de gemeente Midden-Drenthe als een versterking

³ Lammert R. en G. Dogan (2004). *Warkelijk waar? Onderzoek naar economische en sociale participatie en het voorzieningengebruik van bewoners in kleine dorpen in Midden-Drenthe*. Verwey-Jonker Instituut, Utrecht..

⁴ Z.a. (2004) *Veur Uutzicht Nieuw-Balinge. Veur oen lust en oen leven! Dorpsomgevingsplan*. Assen, Dienst Landelijk Gebied en Stichting Welzijn Midden-Drenthe.

voor de toeristische aantrekkelijkheid van het gebied gezien. Het project *Veur Uitzicht*⁵ werd op 6 mei 2008 bekroond met een bezoek van koningin Beatrix aan Nieuw-Balinge.

De gemeente Midden-Drenthe heeft 17 kernen variërend van centrumdorpen, dorpen en buurtschappen. Daarom heeft de gemeente in 2008 haar visie⁶ gegeven op het wonen op het platteland. De gemeente Midden-Drenthe zag zich in 2008 nog als een groeigemeente, die haar inwoners zo lang mogelijk wil vasthouden. Dat geldt ouderen, starters, gezinnen met kinderen en ‘terugkeerders’ naar hun geboortedorp. De *Visie op Wonen 2009 – 2020* heeft gebruik gemaakt van het onderzoek dat is uitgevoerd door ABF Research (zie voetnoot 7).

In het najaar van 2009 is in opdracht van de gemeente en woningcorporaties Woonservice en Actium⁷ een woononderzoek uitgevoerd in de gemeente Midden-Drenthe. Hieruit bleek dat de inwoners zeer tevreden zijn met hun woning en woonomgeving. Meer dan de helft van inwoners woont de laatste tien jaar op hetzelfde adres en is voor de toekomst ook weinig verhuisgeneigd. Als men wil verhuizen, dan is dat naar een andere plaats in de gemeente Midden-Drenthe. Als mogelijke verhuismotieven worden *de woning en veranderde persoonlijke omstandigheden* (bijvoorbeeld vertrek voor studie of werk, ouder worden en behoefte aan zorgvoorzieningen) genoemd. Uit Nieuw-Balinge hebben 168 inwoners meegedaan aan dit onderzoek. Uit het onderzoek kwam naar voren dat meer dan 80% van de inwoners uit Nieuw-Balinge tevreden tot zeer tevreden is over het contact met buurtbewoners. Ook ervoer 90% uit Nieuw-Balinge zelden tot nooit verkeersoverlast.

⁵ Zie: <http://www.middendrenthe.nl/Wonen-en-dorpen/Dorpen-en-woonomgeving/Veur-Uitzicht-omgevingsproject.htm> (geraadpleegd op 10 november 2011)

⁶ *Platteland leeft! Midden-Drenthe 2020* (2008). In: Nota van uitgangspunten Visie op wonen. Perspectief voor 2009-2020. Gemeente Midden-Drenthe, mei 2009.

⁷ Faessen, W.B.M., A. Gjaltema en R.J. van Til (2009). *Woningmarktonderzoek Midden-Drenthe. Deel I en II*. ABF Research, Delft.

Door Provincie Drenthe, gemeente Midden-Drenthe, Natuurmonumenten en Dienst Landelijk Gebied is van 2009 – 2011 gewerkt aan een Masterplan Nieuw-Balinge⁸. Centraal staan daarin drie opgaven:

⁸ Z.a. (2011) *Masterplan Nieuw-Balinge*. Provincie Drenthe, Gemeente Midden-Drenthe, Dienst Landelijk Gebied, Natuurmonumenten. Maart 2011.

(1) het afronden van de natuuropgave Mantingerveld, (2) het zoeken naar een duurzame functie van het voormalige munitiecomplex en het versterken van de leefbaarheid in Nieuw-Balinge door het formaliseren van de permanente bewoning op het recreatieterrein Breistroeken en de concentratie van een aantal *Ruimte voor ruimte* kavels. Voor de herbestemming van het munitiedepot heeft een commissie van dorpsbewoners en Natuurmonumenten de voorkeur uitgesproken voor de vestiging van een nationaal Museum Joodse Werkkampen. In het kader van nieuwe woonkavels wordt voorgesteld om kavels voor Landelijk wonen aan een nieuwe weg ten zuiden van de Haarweg te realiseren. Belangstellende en belanghebbende Nieuw-Balingers zijn bij het Masterplan betrokken.

1.3 Veuruutkieken

Het dorp Nieuw-Balinge zal anno 2012 actief zijn belangen voor het woon- en leefklimaat in het dorp moeten behartigen. Plaatselijk Belang *De Vooruitgang* doet aan belangenbehartiging en wil daarmee de leefbaarheid van het dorp verbeteren. De organisatie is een ledenvereniging met een (dagelijks) bestuur. De activiteiten worden vanuit werkgroepen georganiseerd. Jaarlijks is er een ledenvergadering. Bijna alle inwoners van Nieuw-Balinge zijn lid van Plaatselijk Belang, de jaarlijkse contributie bedraagt € 7,00 per huishouden.

“Plaatselijk belang Nieuw Balinge is in 1913 opgericht, en heeft als doel, het behartigen van de algemene belangen van de inwoners van Nieuw Balinge, en het verbeteren van de leefbaarheid. Dit proberen we te bereiken door het opzetten van projecten, overleg met de Gemeente, en het initiatief nemen in, of ondersteuning bieden bij het opzetten van voorzieningen. In de toekomst, mag U van ons verwachten, dat wij de plannen van de Gemeente en de Provincie kritisch volgen, en waar nodig op zullen komen voor de belangen van Nieuw Balinge.

Verder willen wij ons op positieve wijze inzetten voor de leefbaarheid in ons dorp. Dit willen wij doen door zelf voorstellen te doen, om knelpunten op te lossen, of door deel te nemen aan projecten, die iets toe te voegen hebben aan de leefbaarheid. Ook andere verenigingen kunnen op onze steun rekenen bij het opzetten en uitvoeren van plannen of projecten.” (bron: www.nieuwbalinge.eu)

De vereniging initieert en organiseert projecten en activiteiten die de samenhang in het dorp ondersteunen, ook faciliteert de vereniging andere dorpsverenigingen die hetzelfde beogen. Plaatselijk Belang is een erkende gespreks- en overlegpartner van de gemeente Midden-Drenthe. Hiervoor participeert Plaatselijk Belang ook in het Dorpenoverleg Midden-Drenthe. De gemeente Midden-Drenthe geniet het voordeel van actief burgerschap uit Nieuw-Balinge.

In 2011 heeft Plaatselijk Belang een nieuwe werkgroep *Veuruutkijken* opgericht die de toekomst van Nieuw-Balinge gaat onderzoeken. *“Doel is dat de werkgroep eerst gaat inventariseren wat er allemaal aan voorzieningen is in het dorp. Daarna gaat de groep met elkaar en de dorpsbewoners in gesprek om te kijken hoe het dorp er in bijvoorbeeld 2020 moet uitzien. Welke voorzieningen moeten er dan nog zijn. Ook de buurdorpen worden betrokken. De uitkomsten werken we uit in een meerjarenplan (boekje). De groep gaat dus creatief op zoek om in tijden van krimp te zoeken naar manieren om de kwaliteit van leven in de dorpen te laten groeien”* (www.nieuwbalinge.eu).

Plaatselijk Belang laat hiermee zien dat ze proactief is en zich medeverantwoordelijk voelt voor het dorpsleven. In de werkgroep zitten ook medewerkers van Stichting Welzijn Midden-Drenthe en het Dorpenoverleg Midden-Drenthe. Ook wordt de samenwerking met andere dorpen uitdrukkelijk gezocht.

1.4 Onderzoek onder inwoners

Als een dorp nadenkt over zijn toekomst, is het goed om te weten hoe inwoners de huidige situatie ervaren. Daarom heeft het bestuur van Plaatselijk Belang *De Vooruitgang* de opdracht gegeven om de waardering van de leefomgeving van Nieuw-Balinge anno 2011 opnieuw te onderzoeken. Voor de leefomgeving worden (aspecten uit) vier domeinen onderzocht: de woonsituatie, de voorzieningen, het sociale klimaat en het organiserend vermogen (figuur 1). De kwaliteit van de leefomgeving is de waardering die inwoners geven aan deze vier domeinen.

De onderzoeksvraag van het inwonersonderzoek in Nieuw-Balinge luidt:

Welke waardering geven inwoners van het dorp Nieuw-Balinge aan hun leefomgeving?

Hierbij gaat het om de waardering van aspecten uit vier domeinen van de leefomgeving (tussen haakjes staan de geclusterde aspecten uit de vier domeinen):

1. de woonsituatie (vestigingsmotief, verhuisintentie, veiligheid);
2. de voorzieningen (redzaamheid, verenigingsleven, mobiliteit);
3. het sociale klimaat (sociale contacten, binding en deelname aan dorpsleven);
4. het organiserend vermogen (eigen kracht, ondernemerschap, Plaatselijk Belang).

Dit onderzoek geeft weer wat de stand van zaken in Nieuw-Balinge anno 2011 is. Zo krijgt de werkgroep *Veuruutkieken* voldoende input om met de dorpsbewoners voor de toekomst van Nieuw-Balinge aan de slag te kunnen. Deze onderzoeksresultaten kunnen ook worden gebruikt om waarderingen over Nieuw-Balinge in latere jaren te vergelijken met het jaar 2011.

1.5 Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk wordt beschreven hoe het inwonersonderzoek in Nieuw-Balinge is uitgevoerd. In hoofdstuk 3 worden de kenmerken en waarderingen van de inwoners beschreven en geanalyseerd. In hoofdstuk 4 worden conclusies uit het onderzoek getrokken. De onderzoeksbijlagen zijn samengevoegd in een aparte bundel bij dit rapport.

Figuur 1. Vier domeinen en domeinaspecten voor de leefomgeving.

2. Methode van onderzoek

2.1 Kindervragenlijst en inwonersvragenlijst

Voor de kinderen van 6 tot 12 jaar is een korte kindervragenlijst (bijlage 1) opgesteld met 15 vragen over school, spelen, dorpsactiviteiten en het dorp. De kinderen konden hun ingevulde vragenlijst illustreren met een tekening over het dorp op een bijgeleverd blanco A4-vel.

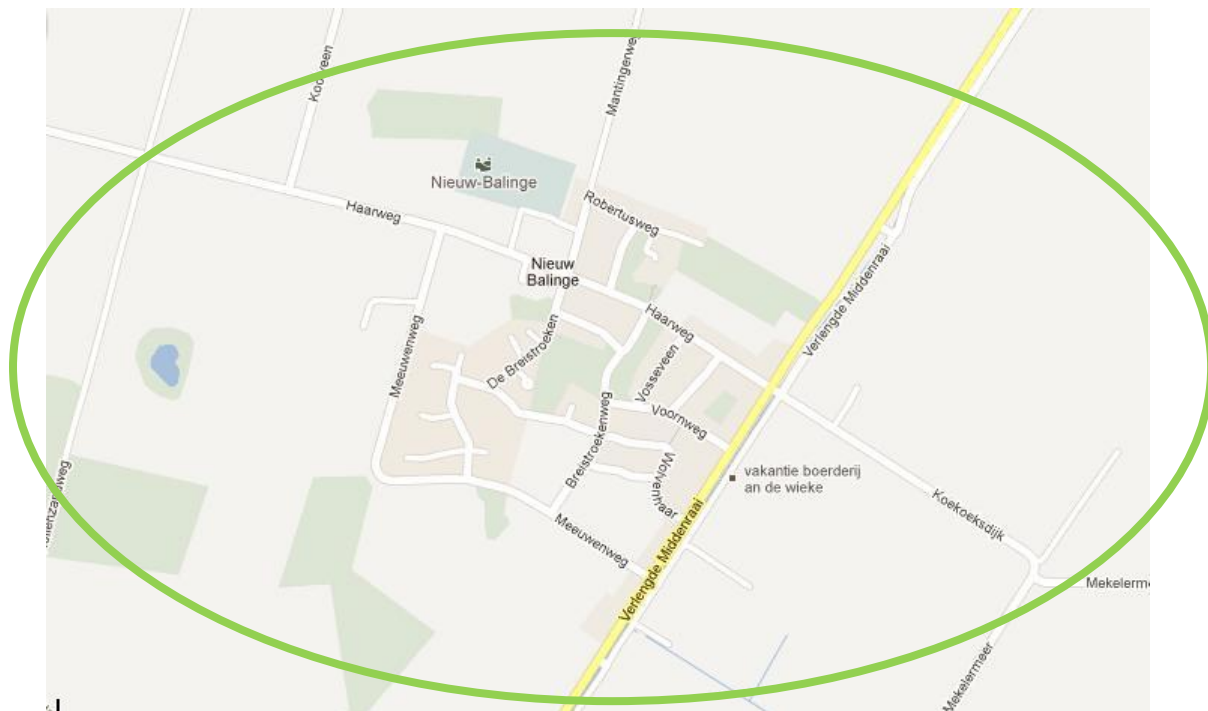
Bij het inwonersonderzoek zijn alle inwoners van Nieuw-Balinge van 12 jaar en ouder betrokken. Voor het inwonersonderzoek in Nieuw-Balinge is een vragenlijst (bijlage 2) gebruikt, waarmee in het najaar van 2011 gegevens zijn verzameld.

De inwonersvragenlijst is door de onderzoeksgroep van de Hanzehogeschool Groningen opgesteld. Hierbij zijn de ervaringen met eerdere vragenlijsten uit dorpsonderzoeken gebruikt (Rozema, 2010; Buiten, 2011, Rozema, 2011). De verschillende domeinaspecten (zie figuur 1) zijn vertaald naar vragen. De vragenlijst heeft meerkeuzevragen in 11 categorieën: uw huishouden, wonen, De Morgenster, veiligheid en mobiliteit, voorzieningen, sociale omgeving, dorpsactiviteiten, ondernemen, dorpsbelangen, Nieuw-Balinge en goede ideeën. De vragenlijst telt 56 vragen, waaronder drie open vragen. Een respondent heeft voor het volledig invullen van de vragenlijst zeker twintig minuten nodig. De vragenlijst kan over een paar jaar opnieuw worden gebruikt, zodat Nieuw-Balinge zich in latere jaren met de gegevens uit 2011 kan vergelijken. Hiermee is de vragenlijst ook een instrument om de waardering over de leefomgeving te volgen.

De conceptvragenlijst voor Nieuw-Balinge is van feedback voorzien door de bestuursleden van de Vereniging Plaatselijk Belang *De Vooruitgang* en door mevrouw Marian Duiven van corporatie Woonservice; dit heeft geleid tot enkele bijstellingen. De begeleidende brief – vastgeniet aan de vragenlijst (bijlage 3) is geschreven vanuit het perspectief van de Vereniging Plaatselijk Belang en Woonservice en voorzien van de logo's van Plaatselijk Belang, Woonservice en Hanzehogeschool Groningen.

2.2 Respondenten

Het onderzoeksgebied beslaat het dorp Nieuw-Balinge zoals aangegeven in kaart 1. Elf kinderen tussen 6 en 12 jaar uit dit gebied hebben de kindervragenlijst ingevuld, dat waren vier jongens en

Kaart 1. Het onderzoeksgebied van Nieuw-Balinge voor het inwonersonderzoek

zeven meisjes. Alle kinderen woonden in het dorp Nieuw-Balinge. Drie kinderen maakten een tekening. De tekenwedstrijd bij de kindervragenlijst had 'concurrentie' van de tekenwedstrijd die Vereniging Plaatselijk Belang had uitgeschreven voor kinderen van de Meester Sieberingschool in Nieuw-Balinge. Het thema van die wedstrijd was *Teken Nieuw-Balinge 2020*. Bij benadering zijn er ongeveer 90 kinderen tussen 6 en 12 jaar in Nieuw-Balinge, wat een response geeft van 12%. Op

basis van de lage respons zijn de resultaten uit de kindervragenlijst niet representatief voor alle kinderen van Nieuw-Balinge.

De gemeente Midden-Drenthe geeft voor het dorp Nieuw-Balinge aan dat er totaal 783 inwoners zijn, waarvan er circa 115 na 1999 zijn geboren⁹. Daarmee telt de populatie van inwoners vóór 1999 geboren ongeveer 668 inwoners. In totaal hebben 132 inwoners van Nieuw-Balinge (ouder dan 12 jaar) een vragenlijst ingevuld. Het responspercentage is voor de inwoners ouder dan 12 jaar (ca. 132 / ca. 668) = 20%. Omdat de vragenlijst helaas niet aan elke inwoner is overhandigd, maar er één per huishouden is verstrekt, moet de respons echter per huishouden worden berekend. CBS-gegevens uit 2008 geven aan dat het dorp Nieuw-Balinge 310 huishoudens telt¹⁰ in 288 woningen¹¹. In 2011 heeft het dorp Nieuw-Balinge 294 woningen, daarmee zal het aantal huishoudens iets verhoogd zijn. Voor de berekening van het responspercentage op huishoudenniveau gaan we uit van 315 huishoudens, dat levert een respons op van (132 / 315 huishoudens =) 42%.

Geslacht	Respondenten	Nieuw-Balinge (GBA)	Leeftijd	Respondenten	Nieuw-Balinge (CBS, 2008)
Man	66 (51%)	337 (50%)	0 – 15 jaar	1 (.8%)	21%
Vrouw	62 (48%)	341 (51%)	15 – 25 jaar	8 (6.3%)	12%
			25 – 45 jaar	33 (26.2%)	26%
			45 – 65 jaar	61 (48.4%)	28%
	(4 onbekend)		65 jaar en ouder	23 (18.3%)	13%
	128 (100%)	668 (100%)	Totaal	126 (100%)	100%

Tabel 1. Verdeling naar geslacht en Leeftijdsgroepen in respondentengroep (n = 128, nr = 4), vergeleken met de gegevens uit de Gemeentelijke Basisadministratie (nr = non respons)

⁹ Kerngegevens van dorpen en buurten in gemeente Midden-Drenthe. <http://www.middendrenthe.nl/Wonen-en-dorpen/Dorpen-en-woonomgeving/Kerngegevens.htm> (geraadpleegd op 19 november 2011).

¹⁰ Gemeente op maat Midden-Drenthe 2009. <http://www.cbs.nl/NR/rduonlyres/E66824BA-7367-4F05-A18F-B77366AFCEDD/0/MiddenDrenthe.pdf>. Geraadpleegd op 19 november 2011.

¹¹ Kerngegevens van dorpen en buurten in gemeente Midden-Drenthe. <http://www.middendrenthe.nl/Wonen-en-dorpen/Dorpen-en-woonomgeving/Kerngegevens.htm> (geraadpleegd op 19 november 2011).

Ongeveer evenveel mannen als vrouwen hebben de vragenlijst ingevuld. Die verhouding komt overeen met die van het dorp Nieuw-Balinge zelf (tabel 1). Voor het kenmerk 'geslacht' is de respondentgroep representatief.

De leeftijdsopbouw in de respondentgroep komt niet overeen met de leeftijdsopbouw van de inwoners van het dorp Nieuw-Balinge. Hiermee is de respondentgroep voor het kenmerk *leeftijd* niet geheel representatief voor de inwoners van Nieuw-Balinge. Het feit dat de vragenlijst op huishoudenniveau is ingevuld, zal hier ongetwijfeld mee te maken hebben. Kinderen tot 15 jaar zijn sowieso ondervetegenwoordigd, omdat zij pas vanaf 13 jaar mochten meedoen aan het onderzoek. Maar ook de jongeren tussen 15 en 25 jaar zijn ondervetegenwoordigd. De leeftijdsgroep tussen 25 en 45 jaar is goed vertegenwoordigd. De leeftijdsgroepen 45 - 65 jaar alsmede die van 65 jaar en ouder zijn echter oververtegenwoordigd. De gemiddelde leeftijd van de respondenten is 50 jaar (met een standaarddeviatie van 15 jaar, dat betekent dat 66% van de respondenten tussen 35 en 65 jaar is). Eén respondent was boven de 80 jaar.

De huishoudengrootte van de respondentgroep is vergeleken met de gegevens van Nieuw-Balinge. Dan blijkt dat in de respondentgroep de eenpersoonshuishoudens ondervetegenwoordigd zijn. Volgens het CBS (2008) is een vijfde deel van alle huishoudens een eenpersoonshuishouden, in de respondentgroep is dit slechts 10% (tabel 2). De tweepersons- en meerpersoonshuishoudens (vaak gezinnen met kinderen) zijn oververtegenwoordigd. De gemiddelde grootte van een huishouden in Nieuw-Balinge is 2,6 personen (CBS, 2008). Door de vraagstelling kan de gemiddelde huishoudengrootte niet voor de respondentgroep worden berekend.

Huishoudengrootte	Respondentgroep	Nieuw-Balinge (CBS, 2008)
Eenpersoonshuishouden	13 (10%)	21%
Tweepersoonshuishouden	55 (42%)	36%
Meerpersoonshuishouden	63 (48%)	43%
Totaal	131 respondenten	100% huishoudens

Tabel 2. Huishoudengrootte in respondentgroep (n = 131, nr = 1) in het dorp Nieuw-Balinge (CBS, 2008)

In het dorp Nieuw-Balinge staan 294 woningen. Volgens de opgave van Woonservice worden circa 70 woningen verhuurd, dat is een kwart van de woningen. In de respondentgroep is de groep huishoudens die een huurwoning heeft, ondervertegenwoordigd met 14% (tabel 3).

Ik woon in een	Respondenten	Nieuw-Balinge
Koopwoning	114 (86%)	224 (76%)
Huurwoning	18 (14%)	70 (24%)
Totaal	132 (100%)	294 (100%)

Tabel 3. Verdeling van eigenaren en huurders van woningen (n = 132)

Onder de respondenten is geïnventariseerd wat hun opleidingsniveau is (tabel 4). Van de respondenten heeft 21% een hogere beroeps- of universitaire opleiding, voor 34% is dat een middelbare (beroeps)opleiding. Qua opleidingsniveau verschillen mannen en vrouwen nauwelijks van elkaar. Er zijn geen gegevens van de gemeente Midden-Drenthe over het opleidingsniveau in Nieuw-Balinge bekend.

Opleidingsniveau	Totaal	Man	Vrouw
Lagere school/basisschool	18 (14%)	11 (17%)	7 (12%)
VMBO/LBO/MAVO	39 (31%)	19 (29%)	19 (32%)
HAVO- VWO - MBO	43 (34%)	23 (35%)	20 (34%)
HBO / WO	27 (21%)	12 (18%)	13 (22%)
Totaal	127	65	59

Tabel 4. Hoogste opleidingsniveau in de respondentgroep (n = 127, nr = 5) en vergeleken naar geslacht (n = 124, nr = 8)

Van 127 respondenten is bekend hoe hun dagelijkse bezigheden eruit zien (tabel 5). Meer dan de helft van alle respondenten is betaald werkzaam. Een derde is zonder betaald werk, onbetaald werkzaam of gepensioneerd. Ook namen acht (agrarische) ondernemers en drie scholieren deel aan het inwonersonderzoek. In de vragenlijst is niet geïnventariseerd welk beroep in welke sector wordt uitgeoefend. De gemeente Midden-Drenthe heeft over dit kenmerk voor Nieuw-Balinge geen gegevens. Van de respondentgroep heeft 47% twee inkomens, een kwart van de huishoudens heeft

één inkomen (26%). Voor 27% van de respondenten komt het inkomen uit AOW, pensioen of een andere bron (bijvoorbeeld een werkloosheids- of bijstandsuitkering).

Dagelijkse bezigheden	Totaal
Betaald werkzaam	75 (60%)
Onbetaald werkzaam, zonder betaald werk, pensioen	41 (32%)
(Agrarisch) ondernemer	8 (6%)
School of studie	3 (2%)
Totaal	127

Tabel 5. Verdeling naar activiteiten op een doordeweekse dag (n = 127, nr = 5)

2.3 Gegevensverwerving

Het inwonersonderzoek voor kinderen tussen 6 – 12 jaar en voor inwoners van 13 jaar en ouder is door het bestuur van de Vereniging Plaatselijk Belang bekend gemaakt via de website van het dorp. Ook is er een vooraankondiging geweest in het Kontakt, het blad van Plaatselijk Belang voor Nieuw-Balinge. Dit blad wordt huis-aan-huis bezorgd in het dorp.

Op zaterdag 15 oktober 2011 hebben leden van de Jeugdsoos de vragenlijsten huis-aan-huis verspreid. Bij de verspreiding van de vragenlijst is bij elke woning één vragenlijst in de brievenbus gedaan of persoonlijk overhandigd. Bij huishoudens waar kinderen woonden, zijn kindervragenlijsten achtergelaten. Bij de vragenlijst zat een retourenveloppe van de Hanzehogeschool Groningen. De vragenlijsten konden in een gesloten enveloppe op drie adressen in Nieuw-Balinge worden ingeleverd. Op zaterdag 22 oktober 2011 hebben leden van de Jeugdsoos ook een ophaalactie ondernomen.

De vragenlijst was online beschikbaar via de website www.nieuwbalinge.eu, één inwoner heeft hiervan gebruik gemaakt. De laatste ingevulde vragenlijst kwam op maandag 14 november 2011 binnen. Voor zover bekend, zijn er geen vragen van dorpsbewoners over het onderzoek of de vragenlijst aan het bestuur van Vereniging Plaatselijk Belang gesteld.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten uit het inwonersonderzoek onder kinderen en inwoners beschreven. In de bijlagenbundel staan in bijlage 4 de frequentieoverzichten van de kindervragenlijst en in bijlage 5 die van de inwonersvragenlijst. In bijlage 6 worden de overzichten gegeven van de antwoorden op de open vragen. De volgorde van de vragen uit de vragenlijsten is hierbij leidend.

3.1 Leuk dorp!

De kinderen zijn tevreden inwoners van Nieuw-Balinge.

De elf kinderen (tussen 6 en 12 jaar) geven aan dat ze het leuk vinden om in Nieuw-Balinge te wonen, omdat er veel activiteiten zijn (zoals Sinterklaas, Wandelvierdaagse, Carnaval en het Zomerfeest). Ook zijn de kinderen blij met het mooie huis waarin ze wonen. De dorps omgeving wordt gewaardeerd om zijn dorpsplein waar ze samen kunnen spelen, om zijn ijsbaan en omdat het rustig is en in een mooie natuur ligt. Maar zeven kinderen het wel jammer dat Nieuw-Balinge geen winkels heeft.

Alle kinderen gaan in Nieuw-Balinge naar school en spelen na schooltijd met andere kinderen uit het dorp. De speelplek na schooltijd is thuis of bij vriendjes thuis. Ook spelen ze op straat. Zeven kinderen vinden het soms veilig en soms onveilig om op straat te spelen. De andere vier kinderen vinden het wel veilig op straat. De kinderen hebben het na schooltijd druk met sporten, computeren, knutselen en buiten spelen. Geen van de kinderen rijdt paard, wel doen ze aan fietscross en synchroon zwemmen.

De kinderen hebben hun ideeën voor Nieuw-Balinge in de vragenlijst aangegeven. Zij wensen

- een zwembad met hoge duikplanken en glijbanen;
- een fietscrossbaan met halfpipe;
- winkels waar ze kunnen snuffelen; veiliger straten, (bijvoorbeeld de Meeuwenweg, geen tractors!) en veiliger speeltuinen (graag meer onderhoud aan de speeltoestellen).

Een kind wenst een “rustige plek om lekker te kunnen zitten” en een ander kind zou graag zien dat Oma in een bejaardenhuis in Nieuw-Balinge zou kunnen wonen. Zoals in paragraaf 2.2 is aangegeven, zijn de resultaten van deze kindervragenlijst van beperkte waarde door het lage aantal kinderen dat de vragenlijst invulde.

3.2 Waardering leefomgeving van Nieuw-Balinge

De respondenten (ouder dan 12 jaar) hebben in rapportcijfers aangegeven hoe zij Nieuw-Balinge als leefomgeving waarderen als totaal en voor negen afzonderlijke aspecten. De negen aspecten zijn de woning, het wonen, de veiligheid, de wegen en paden, de voorzieningen, de sociale gemeenschap, de dorpsactiviteiten, het ondernemen en Plaatselijk Belang. Deze vragen hadden een goede respons, variërend tussen 77% en 96%. In tabel 6 staat het overzicht van de rapportcijfers.

	Gemiddelde (s.d.)	Modus	Mediaan	Spreiding	R
Totaalbeoordeling Nieuw-Balinge	7.51 (.91)	8	8	4 – 10	95%
<i>Aspect Leefomgeving:</i>					
1. De woning	7.90 (.98)	8	8	3 – 10	95%
2. Het wonen	7.36 (1.04)	8	8	4 – 10	96%
3. De veiligheid	7.22 (1.03)	7	7	2 – 10	89%
4. De wegen en paden	6.98 (1.08)	7	7	4 – 10	94%
5. De voorzieningen	7.20 (1.03)	7	7	3 – 10	92%
6. De sociale gemeenschap	7.29 (1.27)	7	8	2 – 10	90%
7. De dorpsactiviteiten	7.12 (1.01)	7	7	4 – 9	89%
8. Het ondernemen	6.49 (1.20)	7	7	2 – 9	77%
9. Plaatselijk Belang	7.61 (1.12)	8	8	1 – 10	89%

Tabel 6. Waardering in gemiddelde rapportcijfers voor de kwaliteit van de leefomgeving (s.d. = standaarddeviatie, modus = antwoord dat het meest voorkomt, mediaan = middelste antwoord van de waarnemingen); spreiding van de rapportcijfers geeft aan wat het laagste antwoord en het hoogste antwoord is; R = responspercentage, aantal respondenten, ligt tussen 102 en 127.

De respondenten geven Nieuw-Balinge een ruime voldoende (7.5) in de totaalbeoordeling. De respondenten zijn het overwegend met elkaar eens, de standaarddeviatie is laag. Alle negen aspecten scoren voldoende, het hoogste gemiddelde rapportcijfer is voor de woning. Opvallend is dat de spreiding van de rapportcijfers groot is: er worden hele lage én hele hoge cijfers gegeven. In de paragrafen vanaf 3.4 worden de resultaten voor deze negen aspecten nader beschreven.

3.3 Wie zijn de respondenten?

In paragraaf 2.2 is een begin gemaakt met de beschrijving van de respondentgroep aan de hand van de persoonskenmerken *geslacht, leeftijd, huishoudengrootte, woonsituatie, opleidingsniveau* en *werk en inkomen*. Deze kenmerken zijn gebruikt om te onderzoeken of de respondentgroep representatief is voor alle inwoners van Nieuw-Balinge.

Nu de rapportcijfers over de leefomgeving bekend zijn, is een nadere beschrijving van de respondenten op zijn plaats. Wie zijn de respondenten? Zijn zij oorspronkelijke Nieuw-Balingers, zijn zij Drenten, spreken zij Drents, hoe lang wonen zij in Nieuw-Balinge, hebben zij familie, vrienden of collega's in het dorp wonen, voelen zij zich betrokken bij het dorp, hoe kijken zij tegen een Nieuw-Balinger aan en zien zij zichzelf als echte Nieuw-Balinger (wat dat ook moge zijn)? Zijn er veel onderlinge overeenkomsten of verschillen? Kortom, wie hebben de vragenlijst eigenlijk ingevuld?

Bij de respondenten is geïventariseerd waar zij vandaan komen. Hebben zij altijd in Nieuw-Balinge gewoond? Tabel 7 laat zien waar de respondenten geboren zijn en wat hun vorige woonplaats was. Met de 'regio' bedoelen we de dorpen en plaatsen in de directe omgeving van Nieuw-Balinge, zoals Hoogeveen, Westerbork, Beilen, Nieuweroord, Noordscheschut en Gees. Met 'Rest Drenthe' bedoelen we de 'overgebleven' provincie zonder Nieuw-Balinge en de regio. Met 'Noord-Nederland' bedoelen we de drie Noordelijke provincies: Groningen, Friesland en Overijssel. Tweederde van de respondenten (65%) is geboren in Nieuw-Balinge of directe omgeving. Driekwart van de respondenten uit Nieuw-Balinge zijn Noorderlingen van geboorte (Drenten, Groningers, Friezen, Overijsselaars), slechts een kwart is elders in Nederland of het buitenland geboren. Deze zelfde aantallen gelden ook voor de *vorige woonplaats*.

Geboorteplaats					
Nieuw-Balinge	Regio	Rest Drenthe	Noord-Nederland	Rest Nederland	Anders
46 (35%)	36 (28%)	8 (6%)	6 (5%)	31 (24 %)	3 (3%)
Vorige woonplaats					
Nieuw-Balinge	Regio	Rest Drenthe	Noord-Nederland	Rest Nederland	Anders
45 (35%)	39 (30%)	9 (7%)	5 (4%)	30 (23%)	-

Tabel 7. Verdeling van respondenten naar geboorteplaats (n= 130, nr =2) en vorige woonplaats (n = 128, nr = 4)

De respondentgroep woont sedert lang in Nieuw-Balinge. 69% woont 16 jaar of langer in Nieuw-Balinge, 40% woont er al 36 jaar of langer, 21% zelfs langer dan 50 jaar (tabel 8). De respondenten die relatief 'kort' in Nieuw-Balinge wonen (0 – 15 jaar) zijn bijna allemaal ooit van 'elders' naar Nieuw-Balinge verhuisd; het betreft mensen uit alle leeftijdscategorieën.

Woonduur in Nieuw-Balinge	Totaal	Cumulatief oplopend	Cumulatief aflopend
0 – 5 jaar	12 (10%)	10%	+ 100%
6 – 10 jaar	13 (11%)	21%	91%
11 – 15 jaar	14 (11%)	32%	80%
16 – 20 jaar	16 (13%)	45%	69%
21 – 25 jaar	10 (8%)	53%	56%
26 – 30 jaar	5 (4%)	57%	48%
31 – 35 jaar	5 (4%)	61%	44%
36 – 40 jaar	9 (7%)	70%	40%
41 – 45 jaar	7 (6%)	76%	33%
46 – 50 jaar	6 (5%)	81%	27%
50 jaar en meer	26 (21%)	+ 100%	21%

Tabel 8. Verdeling naar woonduur in Nieuw-Balinge in 5-jaarsperioden (n = 123, nr = 9). Door afrondingen zijn de percentages wat verschillend en is de som meer dan 100%.

De respondenten hebben aangegeven of zij familie (anders dan medegezinsleden), vrienden, kennissen en collega's in het dorp hebben wonen. Onderzocht is ook of respondenten die van 'ooit

van elders' kwamen minder relaties in Nieuw-Balinge hebben dan 'geboren' Nieuw-Balingers (tabel 9). Voor een groot deel van respondentengroep geldt dat zij familie, vrienden en kennissen op het dorp hebben. Een kwart heeft zelfs collega's in het dorp wonen. Zoals verwacht kan worden, hebben de 'geboren' Nieuw-Balingers meer familieleden in het dorp wonen dan respondenten van 'elders'. Maar dat verschil is er niet voor vrienden, kennissen en collega's in het dorp.

Relaties in Nieuw-Balinge	Totaal	Bij respondenten met herkomst 'elders'
<i>Familieleden (anders dan gezinsleden)</i>	80 (65%)	38 (49%)
Vrienden	89 (71%)	51 (65%)
Kennissen	108 (86%)	67 (86%)
Collega's	30 (24%)	14 (18%)

Tabel 9. Verdeling naar relaties – familie, vrienden, kennissen, collega's - in Nieuw-Balinge (n = 108, nr = 3) en voor inwoners die ooit van 'elders' kwamen

In Nieuw-Balinge hoor je met name oudere inwoners het Drents spreken. In het onderzoek is geïnterviewd hoeveel respondenten het Drents spreken (tabel 10).

Drents spreken?	
Ja, in het Drents opgevoed	77 (60%)
Ja, later geleerd het te spreken	6 (5%)
Een beetje, ik doe mijn best	7 (5%)
Ik spreek het dialect van een andere provincie	6 (5%)
Nee	33 (26%)

Tabel 10. Verdeling naar het al dan niet spreken van de Drentse taal (n = 129, nr = 3)

Bijna tweederde van de respondenten spreekt het Drents in meer of iets mindere mate. Slechts een kwart van de respondenten spreekt geen ander dialect dan het ABN (Algemeen beschaafd Nederlands). 30 respondenten die ooit van 'elders' kwamen, spreken geen Drents of een dialect. Een respondent geeft aan een cursus Drents te hebben gedaan, speciaal om het Drents te kunnen volgen.

Meer dan driekwart van de respondenten uit Nieuw-Balinge zijn zeer tot redelijk betrokken bij het dorp (tabel 11). Een kwart van de respondenten voelt zich *zeer* betrokken, de helft voelt zich *redelijk* betrokken.

Betrokken bij het dorp	Totaal
Zeer betrokken	33 (25%)
Redelijk betrokken	74 (57%)
Nauwelijks betrokken	18 (14%)
Niet betrokken	5 (4%)

Tabel 11. Mate van betrokkenheid bij het dorp (n = 130, nr = 2)

23 respondenten (17%) geven aan nauwelijks tot niet betrokken te zijn bij het dorp, dat komt in dezelfde mate onder 'geboren' Nieuw-Balingers en Nieuw-Balingers van 'elders' voor. In alle leeftijdscategorieën komt het voor dat men niet tot nauwelijks betrokken is, maar in de groep van 15 – 25 jaar is dat het sterkst (53%). Gezien het kleine aantal respondenten van 15 – 25 jaar hoeft dit geen representatief beeld voor deze leeftijdsgroep te zijn.

Respondenten hebben bijna allemaal gereageerd op de stelling "*Ik voel me een echte Nieuw-Balinger*". Aan het einde van de vragenlijst hebben respondenten aangegeven wat zij verstaan onder een Nieuw-Balinger: "*Een Nieuw-Balinger is iemand die*". Dit heeft geleid tot de volgende resultaten (tabel 12 en 13): meer dan de helft van de respondenten voelt zich een echte Nieuw-Balinger. Een kwart voelt zich geen echte Nieuw-Balinger en een vijfde deel heeft hier geen mening over.

Ik voel me een echte Nieuw-Balinger	Totaal
Eens	73 (57%)
Oneens	29 (23%)
Geen mening	27 (21%)

Tabel 12. Voelt men zich een echte Nieuw-Balinger? (n = 129, nr = 3)

Maar wat is een Nieuw-Balinger? De helft van de respondenten vindt dat je tot Nieuw-Balinge behoort als je er geboren, getogen en er actief bent. Dat is een *voorwaardelijke en plaatsgebonden* definitie voor een Nieuw-Balinger. Daar staat de mening van een andere helft tegenover dat Nieuw-Balingers mensen zijn die de vrijheid liefhebben en zelf wel bepalen wat ze doen. Dat duidt op een *onvoorwaardelijke en niet-plaatsgebonden* definitie voor een inwoner van Nieuw-Balinge.

Een Nieuw-Balinger is iemand die....	Totaal
Tot het dorp behoort, omdat hij / zij er geboren en getogen is	34 (31%)
Tot het dorp behoort, omdat hij / zij aan de dorpsactiviteiten mee doet	20 (18%)
De vrijheid liefheeft en zelf bepaalt wat hij / zij doet	56 (51%)

Tabel 13. "Definities" over wat een Nieuw-Balinger is (n = 110, nr = 22)

Hebben de respondenten uit eigen overtuiging de vraag beantwoord of antwoordden de respondenten wat zij dachten dat anderen zeggen over wanneer je er wel of niet behoort tot Nieuw-Balinge? De validiteit van deze vraag is hiermee in het geding. Een eenduidiger formulering was geweest: "Ik vind dat je een Nieuw-Balinger bent, als je". Een respondent heeft een alternatief antwoord neergeschreven: "*Een Nieuw-Balinger is iemand die in Nieuw-Balinge woont*". Daar is geen speld tussen te krijgen.

Respondenten die zich wel of geen echte Nieuw-Balinger voelen, beantwoorden de vraag naar wat een Nieuw-Balinger is vrijwel op dezelfde manier (tabel 14).

Een Nieuw-Balinger is iemand	Ik voel me een echte Nieuw-Balinger		
	Mee eens	Oneens	Geen mening
Die er geboren en getogen is	17 (29%)	7 (30%)	9 (35%)
Mee doet aan dorpsactiviteiten	13 (22%)	6 (26%)	1 (4%)
Die de vrijheid liefheeft	29 (49%)	10 (44%)	16 (62%)
Totaal	59 (100%)	23 (100%)	26 (100%)

Tabel 14. Vergelijking tussen 'het gevoel wel / niet echte Nieuw-Balinger te zijn' en definitie over wat een Nieuw-Balinger is (n = 108, nr = 24)

Of men zich wel of geen ‘echte’ Nieuw-Balinger voelt, doet er niet toe: de meeste mensen vinden dat Nieuw-Balingers in vrijheid hun eigen leven willen bepalen. Die vrijheid geldt dan wellicht ook om je wel of niet een echte Nieuw-Balinger te voelen.

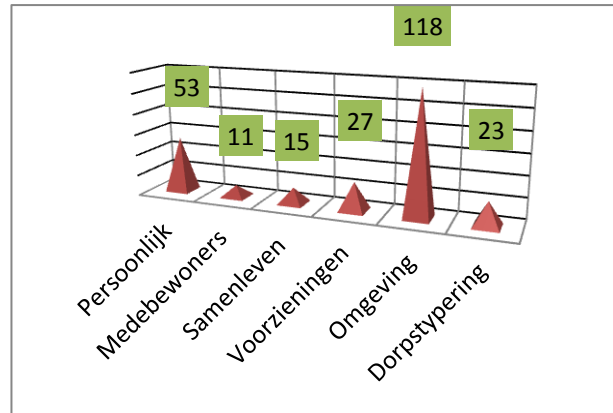
Naar aanleiding van bovenstaande gegevens ontstaat een beeld van een redelijk *homogene groep inwoners*, die aan het onderzoek hebben meegedaan. De meeste respondenten komen uit Nieuw-Balinge, de directe omgeving en de Noordelijke provincies. Het Drents wordt door veel respondenten nog gesproken. De meeste respondenten wonen al lang in Nieuw-Balinge en hebben een goed relatienetwerk op het dorp van familie, vrienden en kennissen. Veel respondenten voelen zich sterk tot redelijk betrokken bij het dorp. Veel respondenten voelen zich een echte Nieuw-Balinger. Dat wordt wel opgevat als dat je er geboren, getogen en actief bent, maar ook dat je vrij bent om zelf te bepalen hoe je doet of laat. Op dit laatste aspect is de groep minder homogeen.

3.4 Typering van Nieuw-Balinge

Aan de respondenten is gevraagd om de volgende zin met drie steekwoorden aan te vullen: “Als ik aan Nieuw-Balinge denk, dan denk ik aan...”. Bijna alle respondenten hebben deze vraag ingevuld. De woorden zijn geordend in 6 categorieën:

1. een persoonlijke associatie (*mijn gezin, mijn familie, mijn roots, thuis*);
2. een associatie met mededorpsbewoners (*aardige burens, vriendelijke mensen, ouderen*);
3. een associatie met het samen leven (*iedereen groet elkaar, behulpzaam, harmonie*);
4. een associatie met voorzieningen (*recreatie, ijsbaan, Dorpshuis De Heugte*);
5. een associatie met de omgeving (*heide, rust, ruimte, landschappelijk, kanaal*);
6. een dorpsstypering (*actief dorp, gezellig dorp, kleinschalig dorp*).

In figuur 2 worden de categorieën en de scores gegeven. De meeste associaties hebben betrekking op de omgeving (118 woorden), gevolgd door de persoonlijke associaties (53 woorden). De volgende woorden zijn vaak opgeschreven: *rust* (51 x), *natuur* (46x) en *ruimte* (24x). In bijlage 6 staan alle gegeven woorden.

Figuur 2. Zes categorieën voor typerende woorden voor Nieuw-Balinge, n=111

Alle gegeven woorden hebben een positieve betekenis. Bij slechts één respondent is er vermoeden van lichte kritiek: *“steeds meer import bewoners”* en *“sommige dingen kunnen beter”*.

Op de vraag wat Nieuw-Balinge als dorp voor de respondenten inhoudt of betekent (vraag 54), geeft 88% aan dat het er fijn wonen is (tabel 15). Daarnaast zijn antwoorden gegeven die verwijzen naar het samenleven (samen verantwoordelijk en naoberschap). Antwoordmogelijkheden die verwijzen naar de omgeving of de natuur waren niet gegeven, slechts een enkeling heeft bij *Anders* daar iets over vermeld.

Bij *Anders* schreven enkele respondenten positieve en kritisch getinte opmerkingen:

- *Vergeten en vergeven erg moeilijk ligt;*
- *De natuur nog veel ruimte krijgt;*
- *Met familie, lieve vrienden en veel vriendelijke burens rondom;*
- *Weinig voorzieningen zijn en weinig mogelijkheden (jammer);*
- *Ouderen en kinderen worden voorgetrokken;*
- *Dat men buitenlanders en buitenstaanders niet accepteert.*

Nieuw-Balinge is voor mij het dorp, waar (maximaal 2 antwoorden gegeven)	Respons
Ik met mijn gezin fijn woon	112 (88%)
De inwoners met elkaar verantwoordelijk zijn voor het dorp	45 (35%)
De oude waarden en normen van naoberschap nog tellen	26 (20%)
De inwoners bij nieuwe dingen eerst de kat uit de boom kijken	25 (20%)
Veel mensen alleen voor zichzelf leven en niet voor de gemeenschap	5 (4%)
Anders	10 (8%)
Ik me verder niet over uitlaat	9 (7%)

Tabel 15. Wat houdt Nieuw-Balinge voor de respondenten in? (n = 128)

3.5 Het wonen

Bij het aspect Wonen gaat het om de waardering voor de woonomgeving en de woning.

De respondenten geven *het wonen* in Nieuw-Balinge een 7.4 als gemiddelde rapportcijfer (met een spreiding tussen 4 en 10). De respondenten hebben aangegeven waar ze wonen: 70% van de respondenten woont in het dorp, 12% in het bungalowpark 'De Breistroeken' en 18% in het buitengebied van Nieuw-Balinge. Het merendeel van de respondenten (86%) woont in een eigen woning, 14% huurt een woning. 40% woont in een vrijstaande woning en 26% in een twee-onder-een-kapwoning. De rest woont in een (woon)boerderij (16%), een bungalow (9%) of rijtjeshuis (8%).

Op de vraag waarom men in Nieuw-Balinge woont, geeft meer dan de helft aan (56%), dat zij graag *in een dorp of in landelijk gebied* woont (tabel 16). 45% geeft als reden (de kenmerken van) *de woning* aan en 38% geeft aan, dat hij / zij er *geboren* is.

Woonmotieven	Respondenten
Ik ben er geboren	49 (38%)
Omdat ik graag in een dorp of in landelijk gebied woon	71 (56%)
Vanwege het omliggende natuurgebied (Mantingerveld)	34 (27%)
Vanwege mijn werk in de omgeving van Nieuw-Balinge	20 (16%)
Vanwege de woning (sfeer, grootte, ligging)	58 (45%)
Om mijn kinderen te laten opgroeien op een dorp	27 (21%)
Omdat familie en/of vrienden in Nieuw-Balinge wonen	32 (25%)
Om de sfeer en karakter van Nieuw-Balinge	25 (20%)
Anders	27 (21%)

Tabel 16. Woonmotieven in Nieuw-Balinge (n = 128)

40 respondenten (30%) hebben hun hele leven in Nieuw-Balinge gewoond. De gemiddelde woonduur van respondenten in Nieuw-Balinge is 30 jaar (met een standaarddeviatie van 21 jaar). 55% van alle respondenten woont al 21 jaar of langer in Nieuw-Balinge, daarvan woont 43% er al 31 jaar of langer (tabel 8 en 17). Uit de vergelijking van de woonduur met de leeftijdscategorieën blijkt dat 88% van de jonge respondenten tussen 15 en 25 jaar zijn / haar hele leven al in Nieuw-Balinge woont. Een derde deel van de respondenten tussen 25 en 45 jaar woont al 31 jaar of langer in Nieuw-Balinge, in de groep ouder dan 45 jaar is dat zelfs meer dan de helft. De bevolking van Nieuw-Balinge is in de verschillende leeftijdscategorieën redelijk tot zeer honkvast.

Woonduur	Totaal	Leeftijdscategorieën					Totaal
		Tot 15 j	15 – 25j	25 – 45 j	45 – 65 j	65 j e.o	
1 – 5 jaar	12 (10%)		1 (13%)	5 (15%)	4 (7%)	2 (10%)	12
6 – 10 jaar	13 (11%)			5 (15%)	6 (11%)	2 (10%)	13
11 – 20 jaar	30 (24%)	1(100%)	4 (50%)	9 (27%)	8 (14%)	6 (29%)	28
21 – 30 jaar	15 (12%)		3 (38%)	4 (12%)	8 (14%)	0 (0%)	15
31 jaar of langer	53 (43%)			10 (30%)	31 (54%)	11 (52%)	52
Totaal	123 (100%)	1	8	33	57	21	(120)

Tabel 17. Verdeling naar woonduur in Nieuw-Balinge (n = 123, nr = 9)

Aan de respondenten is gevraagd hoe lang zij nog in Nieuw-Balinge willen blijven wonen. 64% van de respondenten geeft aan dat ze voor de rest van hun leven in Nieuw-Balinge wil blijven wonen (tabel 18), drie respondenten willen graag naar een andere woning in Nieuw-Balinge verhuizen. Nieuw-Balingers hebben naast een feitelijke honkvastheid ook een *voorgenomen* honkvastheid. Als men ooit wil verhuizen, dan is dat met name binnen de gemeente Midden-Drenthe (6x genoemd) of naar de gemeente Hoogeveen (5x genoemd). De antwoorden bij *Anders* hebben betrekking op een onzekere toekomst: “*Je weet maar nooit wat de toekomst brengt*” (7x), “*Als ik niet meer kan autorijden, zal ik vertrekken*” of “*Zolang de gezondheid het toelaat*”. Zes huurders geven aan (ooit) te willen verhuizen.

Hoe lang blijft u hier (nog) in Nieuw-Balinge wonen?	Totaal	
Voor de rest van mijn leven in Nieuw-Balinge	79 (62%)) 82 (64%)
Wil verhuizen naar een andere woning in Nieuw-Balinge	3 (2%))
Wil binnenkort (2 jaar) verhuizen buiten Nieuw-Balinge	3 (2%)	
Wil ooit verhuizen buiten Nieuw-Balinge	19 (15%)	
Anders	24 (19%)	

Tabel 18. Verhuisintenties van respondenten totaal (n = 128, nr = 4)

Meer dan de helft van de inwoners ouder dan 25 jaar wil voor de rest van zijn / haar leven in Nieuw-Balinge blijven wonen, in de leeftijdscategorie tot 25 jaar is dat iets meer dan een derde deel (tabel 19).

Verhuizen?	Leeftijdscategorieën					Totaal
	Tot 15 j	15 – 25j	25 – 45 j	45 – 65 j	65 j e.o	
Nee		3 (38%)	18 (55%)	41 (71%)	8 (68%)	70
In Nieuw-Balinge		1 (13%)	1 (3%)		1 (5%)	3
Ja, binnenkort		2 (25%)	1 (3%)			3
Ja, ooit	1 (100%)		4 (12%)	10 (17%)	2 (9%)	17
Anders		2 (25%)	9 (27%)	7 (12%)	4 (18%)	22

Tabel 19. Verhuisintenties van respondenten totaal (n = 128) en verdeeld naar leeftijdscategorieën (n=115, nr. = 13)

Voor de respondenten die aangeven *niet* de rest van hun leven in Nieuw-Balinge te willen blijven wonen, zijn de verhuismotieven geïnventariseerd (tabel 20).

Verhuismotief uit Nieuw-Balinge	Totaal
Vanwege werk	9 (20%)
Vanwege de opleiding die ik ga volgen	2 (4%)
Ik wil op mezelf gaan wonen	3 (7%)
Ik woon liever dichtbij winkels en voorzieningen	19 (39%)
Het onderhoud van huis en tuin te zwaar	13 (25%)
De kosten van onderhoud van huis te hoog	5 (9%)
Ik wil liever gaan huren	3 (6%)
Ik wil liever een huis kopen (in plaats van huren)	-
Omdat ik ouder word, woon ik liever dichtbij zorgvoorzieningen	19 (37%)
Mijn woning niet geschikt om oud in te worden	6 (12%)
Ik ben uitgekeken op het dorp	3 (6%)
Ik wil liever (weer) in de stad gaan wonen	4 (8%)
Anders	17 (32%)

Tabel 20. Redenen om te willen verhuizen uit Nieuw-Balinge (n ligt tussen 45 en 52)

Hieruit blijkt dat de verhuismotieven vooral te maken hebben met het ouder worden en dat men daarom graag dichtbij winkels en (zorg)voorzieningen woont. Opvallend is ook dat 13 respondenten aangeven, dat het onderhoud van hun huis en tuin te zwaar wordt. Andere verhuismotieven die bij *Anders* zijn genoemd, zijn bijvoorbeeld “*Wil iets vrijer wonen*”, “*Wil graag een grote schuur of loods bij huis hebben*” en “*Wil dichtbij mijn vrienden / familie wonen*”.

De respondenten geven aan dat er te weinig woningen voor respectievelijk starters (64%) en ouderen (67%) zijn. Het zijn met name de inwoners tussen 45 en 65 jaar die dat in overgrote meerderheid (76%) vinden. De helft van de respondenten (53%) vindt dat er voldoende woningen voor gezinnen zijn en 27% heeft hier geen mening over.

De woning wordt gemiddeld met een 7.9 gewaardeerd (met een spreiding tussen 3 en 10). 80% is tevreden over zijn eigen woning. Eigenaren van woningen geven hun woning een hogere gemiddelde (een 8.01, spreiding tussen 3 en 10) dan de huurders (een 7.24, spreiding tussen 4 en 9). Een paar respondenten wil de woning vergroten met een aanbouw of een slaapkamer en badgelegenheid op de begane grond realiseren. Ook drie huurders hebben deze wensen voor hun huurwoning. Vijf respondenten willen een nieuw huis gaan bouwen of de woning drastisch verbouwen.

Aan de respondenten zijn vragen gesteld of zij plannen hebben om de woning te isoleren en over toepassing van duurzame energiebronnen. In tabel 21 staan hun antwoorden. Opvallend is het aantal respondenten dat plannen of belangstelling heeft om een energiescan te laten uitvoeren en zonnepanelen of zonneboiler te plaatsen. Een kwart van de respondenten heeft plannen voor het aanbrengen van dakisolatie. Ook is meer dan een kwart geïnteresseerd in de toepassing van aardwarmte. In 2011 is een werkgroep *Duurzaam Nieuw-Balinge* opgericht. Op bovenstaande resultaten kan de werkgroep goed inspelen.

Plannen voor isolatie en duurzame energie?	Ja + Misschien	Nee	Al gedaan
Energiescan laten uitvoeren	44 (42%)	53 (51%)	8 (8%)
Dakisolatie aanbrengen	28 (24%)	32 (29%)	52 (47%)
Spouwmuurisolatie aanbrengen	22 (21%)	43 (41%)	40 (38%)
Vloerisolatie aanbrengen	19 (18%)	44 (42%)	42 (40%)
Dubbele beglazing aanbrengen	6 (4%)	27 (25%)	74 (70%)
Energiezuinige C.V.-ketel aanschaffen	14 (13%)	25 (24%)	67 (63%)
Kozijnen vervangen	14 (14%)	46 (46%)	40 (40%)
Andere warmtebronnen (bijv. houtstook) gebruiken	15 (15%)	62 (61%)	25 (25%)
Zonnepanelen of zonneboiler plaatsen	54 (49%)	53 (49%)	2 (2%)
Aardwarmte gebruiken	29 (28%)	71 (70%)	2 (2%)

Tabel 21. Plannen voor isolatie en duurzame energie? (n varieert tussen 100 en 111)

3.6 Veiligheid en mobiliteit

De veiligheid in Nieuw-Balinge krijgt het gemiddelde rapportcijfer van 7.2 (met een spreiding van 2 tot 10). In tabel 22 staan de stellingen die aan de respondenten zijn voorgelegd, men kon kiezen uit 'mee eens', 'mee oneens' of 'geen mening'. Bijna alle respondenten geven aan dat ze zich thuis, 's avonds en 's nachts veilig voelen. De meesten (72%) vinden, dat er voldoende straatverlichting is. Kinderen kunnen veilig in Nieuw-Balinge opgroeien en de plekken waar kinderen spelen worden als veilig ervaren. De verkeerssituatie in Nieuw-Balinge wordt door iets meer dan de helft als verkeersveilig beoordeeld. Maar meer dan de helft van de respondenten vindt dat er te hard wordt gereden op de wegen in en buiten het dorp. Een kwart van de respondenten vindt de schoolroute onveilig. Ook maakt een kwart van de respondenten zich zorgen over enge plekken in Nieuw-Balinge waar niemand zich en over de onveiligheid van het kanaal.

Veiligheid	Eens
In Nieuw-Balinge kunnen kinderen veilig opgroeien	116 (94%)
De plekken waar kinderen spelen zijn veilig	107 (86%)
Ik voel me thuis veilig	126 (99%)
's Avonds en 's nachts voel ik me veilig buiten	115 (91%)
Er is voldoende straatverlichting in Nieuw-Balinge	91 (72%)
Het dorpsplein is een veilige speel- en bewegingsplek	108 (85%)
De route naar school (met de fiets en lopend) is veilig	72 (57%)
Er moeten meer veilige oversteekplekken komen	55 (52%)
Er wordt te hard gereden in het dorp (doorgemotoriseerde verkeersdeelnemers	80 (62%)
Er wordt te hard gereden buiten het dorp	72 (59%)
Nieuw-Balinge is verkeersveilig	67 (55%)
Het kanaal is onveilig voor kinderen en dieren	33 (26%)
Er zijn in Nieuw-Balinge 'enge' plekken waar niemand zicht op heeft	32 (26%)

Tabel 22. Waardering van aspecten van veiligheid (n varieert tussen 121 en 127).

De wegen en paden in Nieuw-Balinge krijgen het gemiddelde rapportcijfer van 6.98 (met een spreiding van 4 tot 10). Tweederde deel van de respondenten vindt de wegen in en naar Nieuw-Balinge goed onderhouden (tabel 23). Het gebruik van de wegen / fietspaden en wandelpaden is goed, door respectievelijk 91% en 73% van de respondentgroep. Een derde deel van de respondenten wenst meer fietspaden / - stroken en wandelpaden in en om Nieuw-Balinge. Er zijn weinig mensen die moeite hebben om bij de weg te rijden. Deze laatste stelling riep wat reacties op door de formulering: *“Ik begrijp de vraag niet, is dit dialect of zo?”*

Mobiliteit	
Ik maak regelmatig gebruik van de wegen en fietspaden in / om Nieuw-Balinge	116 (91%)
Er moeten meer fietspaden of fietsstroken komen rond Nieuw-Balinge	44 (35%)
Ik maak regelmatig gebruik van de wandelpaden in/om Nieuw-Balinge	94 (73%)
Er moeten meer wandelpaden komen rond Nieuw-Balinge	44 (34%)
De wegen in en naar Nieuw-Balinge zijn goed onderhouden	79 (63%)
Ik heb er wel moeite mee om bij de weg te rijden	8 (7%)

Tabel 23. Waardering van aspecten van mobiliteit (n varieert tussen 108 en 128).

De inwoners van Nieuw-Balinge en het buitengebied zijn aangewezen op winkel- en zorgvoorzieningen in naburige dorpen en Hoogeveen. Uit de inventarisatie blijkt, dat respondenten voor de supermarkt, het werk, de school, de huisarts en de kerk in de buurt van Nieuw-Balinge blijven (tabel 24). De afgelegde afstand is voor het werk het hoogst, namelijk gemiddeld 23 kilometer met een spreiding van 0 tot 200 kilometer.

Van alle respondenten bezitten vier huishoudens (3%) geen auto. De andere respondenten beschikken in hun huishouden over één auto (42%) of twee of meer auto's (54%). Volgens de CBS - gegevens bezitten de huishoudens in Nieuw-Balinge gemiddeld 1.3 auto. Voor korte afstanden naar plaatsen waar men boodschappen kan doen, bijvoorbeeld Hoogeveen (12 km), wordt de auto het meest gebruikt (90%), gevolgd door de fiets (7%). Het zijn met name de 45-plussers, die fietsen.

Afstand in kilometers naar....	Gemiddeld
De supermarkt	13 km
Mijn werk	23 km
De school (van mijn kinderen)	14 km
De huisarts	9 km
De kerk	5 km

Tabel 24. Gemiddelde afstand in kilometers naar winkel- en zorgvoorziening, het werk, de school en de kerk (n = tussen 24 en 127)

3.7 Voorzieningen

In Nieuw-Balinge zijn nauwelijks voorzieningen voor de dagelijkse levensbehoeften. Wekelijks is er een SRV-wagen en een ambulante groentehandel. Daarom is bij de waardering voor de voorzieningen gevraagd vooral te denken aan *'ons naoberschap, de verenigingen, gemeentelijke diensten in het dorp'*. De respondenten geven de voorzieningen in Nieuw-Balinge een 7.2 (met een spreiding van 3 tot 10).

In het onderzoek is de zelfredzaamheid van de inwoners geïnventariseerd. 97% van de respondenten meldt hierover, dat hij / zij nog alles kan doen. Slechts vier mensen ontvangen ondersteuning voor het dagelijks leven van partner, familieleden, burens of de thuiszorg. Maar uit een volgende vraag blijkt dat in méér dan vier huishoudens hulp wordt ontvangen (tabel 25). Mantelzorg in Nieuw-Balinge wordt gegeven door familieleden en vrienden en is daarom voor hulpbehoevende inwoners een onmisbare voorziening.

Hulp wordt ontvangen door	Verleend door
9 huishoudens voor huishoudelijke hulp	Familie, vrienden, thuiszorg
7 huishoudens voor boodschappen doen	Familie, burens, vrienden
1 huishouden voor bereiden van maaltijd	Burens
14 huishoudens voor klussen in / rond de woning	Familie, burens, vrienden
1 huishouden voor persoonlijke verzorging	Familie

Tabel 25. Aantal huishoudens dat hulp ontvangt van familie, burens, vrienden of thuiszorg (n varieert tussen 1 en 9)

Eerder bleek al dat 35% van de respondenten geen familie in het dorp heeft en 29% geen vrienden (tabel 9). Gelukkig heeft (bijna) iedereen burens, maar burens verlenen geen huishoudelijke hulp en persoonlijke verzorging.

Hulp aan burens en dorpsgenoten	Komt voor bij
Verlenen	
- Geen	12 (9%)
- Boodschap doen	53 (40%)
- Kleine klusjes in huis of tuin	55 (42%)
- Een lift geven voor vervoer	54 (41%)
- Uitleen van gereedschap	72 (55%)
- Oppas van huis, dier of kinderen	73 (55%)
- Post en bloemen water geven tijdens afwezigheid	71 (54%)
- Anders	10 (8%)
Ontvangen	
- Geen	18 (14%)
- Boodschap doen	29 (22%)
- Kleine klusjes in huis of tuin	37 (28%)
- Een lift geven voor vervoer	32 (24%)
- Uitleen van gereedschap	57 (43%)
- Oppas van huis, dier of kinderen	60 (46%)
- Post en bloemen water geven tijdens afwezigheid	65 (49%)
- Anders	5 (4%)

Tabel 26. Het verlenen (n=130, nr = 2) en ontvangen (n=124, nr = 8) van hulp van en aan burens en dorpsgenoten

Dienstverlening van burens of dorpsgenoten komt dus regelmatig voor. Maar ook als er nog geen hulpbehoefendheid is, helpen burens en dorpsgenoten elkaar. In tabel 26 staat het overzicht van diensten die men aan burens of dorpsgenoten *verleent* en van burens en dorpsgenoten *ontvangt*. Alle soorten hulp en diensten worden aan elkaar verleend en ontvangen: van een boodschap, een klusje, een lift tot het uitleenen van gereedschap. Er zijn slechts weinig mensen die geen hulp verlenen (9%) of geen hulp (hoeven) ontvangen van burens of dorpsgenoten (14%). De hulp die men verleent is –

naar men rapporteert – groter dan de hulp die men ontvangt. Ook in Nieuw-Balinge is het zaliger te geven dan te ontvangen. De hulp en dienstverlening wordt niet of nauwelijks verrekend (65%), maar wordt soms ‘vergoed’ met een wederdienst (32%). Respondenten schrijven vanuit een vanzelfsprekendheid: *“Indien nodig, help je elkaar”*. Andere hulp die wel wordt verleend of ontvangen is *helpen met hooien, een veilige haven zijn voor kinderen die in het dorp worden gepest, sneeuwruimen en mee naar het ziekenhuis*.

Aan de respondenten zijn stellingen voorgelegd over de voorzieningen die in het dorp en in de omgeving aanwezig zijn. Het gaat hierbij over voorzieningen voor o.a. spelen, wandelen, elkaar ontmoeten, vervoer en zorg (tabel 27). Opvallend is dat een behoorlijk aantal respondenten geen mening geeft over voorzieningen voor ouderen, kinderen, de lijnbus en de thuiszorg. Dat varieert tussen de 30% (“Het Knooppunt”) en 67% (lijnbus). Wellicht dat de respondenten zich hier geen mening over vormen, omdat ze de voorzieningen niet gebruiken.

Meer dan 86% van de respondenten is eensgezind over de aantrekkelijkheid van de omgeving van Nieuw-Balinge om te fietsen, over de onmisbaarheid van het dorpshuis *De Heugte*, dat het belangrijk is om goede relaties met elkaar te onderhouden als er geen dorpswinkels zijn en dat de website van Nieuw-Balinge informatief is. Jonge mensen krijgen van 80% van de respondenten een compliment over hun bijdrage aan de activiteiten van het dorp. Ook vindt 77% het goed dat er dagopvang voor ouderen in het dorp aanwezig is.

Opvallend resultaat is dat meer dan de helft (54%) van de respondenten zegt het *erg* te vinden om de dagelijkse boodschappen buiten Nieuw-Balinge te halen. Met name ouderen boven 65 jaar vinden dat erg, namelijk 70% (tabel 28).

47 respondenten (36%) zouden wel willen wonen in een wooncomplex voor senioren in Nieuw-Balinge. Van de oudere respondenten geeft respectievelijk 52% van de 65-plussers en 41% van de 45 – 65 jarigen dit aan.

Stellingen over voorzieningen	Eens
Het is niet erg om de dagelijkse boodschappen buiten Nieuw-Balinge te halen	57 (45%)
Nieuw-Balinge kan niet zonder het dorpshuis 'De Heugte'	119 (90%)
Nieuw-Balinge heeft behoefte aan meer speelvoorzieningen voor kinderen	26 (20%)
Goede relaties met medebewoners zijn belangrijk voor een dorp zonder winkels	113 (86%)
De website van Nieuw-Balinge (www.nieuwbalinge.eu) is informatief	112 (86%)
De omgeving van Nieuw-Balinge is aantrekkelijk om in te fietsen	119 (92%)
Door het verenigingsleven is Nieuw-Balinge aantrekkelijk om te wonen	93 (71%)
De lijnbus moet vaker in Nieuw-Balinge komen	53 (41%)
" Draagt elkaanders lasten" is echte Drentse noaberschap	93 (71%)
" Het Knooppunt" voor ouderen is erg belangrijk	89 (67%)
Jonge mensen dragen hun steentje bij aan de activiteiten van het dorp	103 (80%)
Door alle activiteiten in het dorp verveel ik me niet	61 (47%)
Als ik thuiszorg nodig heb, wordt dat ook gegeven	34 (27%)
Het is goed dat er dagopvang voor ouderen in Nieuw-Balinge is	101(77%)
Er moeten meer dorpsactiviteiten voor ouderen komen	44 (20%)
Ik zou wel willen wonen in een wooncomplex voor senioren in Nieuw-Balinge	47 (36%)

Tabel 27. Meninge over voorzieningen in Nieuw-Balinge (n varieert tussen 129 en 132).

Het is niet erg om de dagelijkse boodschappen buiten Nieuw-Balinge te halen							
		Leeftijdscategorieën					
	Totaal	Tot 15 j	15 – 25j	25 – 45 j	45 – 65 j	65 j e.o	Totaal
Eens	57 (45%)	-	4 (50%)	15 (47%)	30 (52%)	7 (30%)	56
Oneens	69 (54%)	1	4 (50%)	17 (53%)	28 (48%)	16 (70%)	66
Geen mening	1 (1%)				1		
Totaal	127	1	8	32	58	23	(122)

Tabel 28. Stelling of het erg is boodschappen van elders te halen (totaal n= 127, nr = 5) en voor leeftijdscategorieën (n = 122, nr = 10)

Aan de respondenten is een open vraag gesteld welke voorzieningen (die er nu niet zijn) men graag in Nieuw-Balinge zou willen zien. Dat heeft geleid tot veel antwoorden; in tabel 29 zijn de gegeven antwoorden in zeven categorieën ondergebracht.

Gewenste voorziening	Specifiek	.. keer genoemd
1. Winkel	Buurtwinkel, supermarkt, drogist, dierenwinkel	54 keer
2. Serviceverlening	Pinautomaat (31 x), postagentschap (7x) fietsenmaker, klussenman voor ouderen, benzinepomp, hondenuitlaatservice, gemeenteloket, strontopruimer, bibliobus	47 keer
3. Sport	Tennisbaan, ijsbaan, zwembad, (binnen)manege, crossbaan, halfpipe, fitness,	17 keer
4. Zorg	Huisarts met apotheek, 24-uurs ouderenzorg,	8 keer
5. Horeca	Thee- en koffieverkoop, terrasje, ijsverkoop, snackbar, restaurant, café	5 keer
6. Wonen	Seniorencomplex, huisvesting voor oudere jeugd	4 keer
7. Anders	Begraafplaats	1 keer

Tabel 29. Gewenste voorzieningen in Nieuw-Balinge (n = 132)

Opvallend is dat men graag de buurtwinkel terugziet in het dorp. Ook missen velen een pinautomaat. Een aantal respondenten suggereert dat er combinaties van voorzieningen aangeboden kunnen worden, bijvoorbeeld wonen met zorg in een verbouwde *De Morgenster* (de voormalige christelijke basisschool) met daarbij een kleine buurtwinkel. Respondenten verwijzen naar de dorpen Gees en Wijster voor geslaagde voorbeelden van buurtwinkels.

Onder de respondenten is geïnventariseerd van welke verenigingen men lid is en of men ook actief is voor deze verenigingen (tabel 30). Van Vereniging Plaatselijk Belang '*De Vooruitgang*' is 57% van de respondenten lid, daarvan geeft in de vragenlijst maar een klein percentage aan dat hij / zij actief voor deze vereniging is. Opvallend is dat 60% van de respondenten lid is van één of meer sportverenigingen en daarvan is een kwart actief in de vereniging. Ook van de Vereniging '*Draagt*

Elkaars Lasten' is een groot aantal respondenten lid, maar niet actief. Tien respondenten vullen in dat zij lidmaat zijn van de Nederlands-Hervormde Kerk in Nieuw-Balinge. Andere verenigingen, waarvan men lid en waarvoor men actief is zijn de Visvereniging, (Pop)koor, Jeugdsoos, ons Cluppie, Stichting Zomerfeest, Wandelvierdaagse, Buurtacademie, diverse werkgroepen van Plaatselijk Belang en redactie 'Kontakt'.

Van welke vereniging lid en ook actief?	Lid	Actief
Vereniging Plaatselijk Belang	71 (57%)	11 (8%)
Vereniging ' Draagt Elkanders Lasten'	76 (58%)	4 (3%)
Sportvereniging (voetbal, gymnastiek, schaats, koersbal, klootschieten, etc.)	79 (60%)	34 (26%)
De kerk	15 (11%)	6 (5%)
De toneelvereniging	34 (26%)	7 (5%)
Andere vereniging,	17 (13%)	11 (8%)

Tabel 30. Lid van en actief bij verenigingen en kerkgenootschap van Nieuw-Balinge (n =105).

3.8 Sociale omgeving

De sociale gemeenschap van Nieuw-Balinge wordt door de respondenten met een 7.29 (met een spreiding tussen 2 en 10) gewaardeerd.

Aan de respondenten zijn stellingen voorgelegd over het samenleven in Nieuw-Balinge. Uit de antwoorden (tabel 31) blijkt dat de respondenten positief denken over de sociale contacten en de omgang met elkaar.

Bijna alle respondenten hebben voldoende sociale contacten in en buiten het dorp. Slechts 10 respondenten (8%) willen alleen op het dorp wonen en hebben geen behoefte aan sociale contacten. Niemand is eenzaam in Nieuw-Balinge.

Meer dan tweederde van de respondenten (70%) voelt zich verbonden met het dorp en de inwoners. De relaties met burens zijn goed (95%) en men kan bij medebewoners altijd aankloppen voor hulp (86%). De verstandhouding tussen 'oude' inwoners en 'nieuwkomers' wordt door 63% als 'goed' bestempeld, 23% heeft over deze stelling geen mening.

Sociale omgeving	Eens
Ik voel me een echte Nieuw-Balinger	73 (57%)
Ik voelde me goed ontvangen toen ik hier kwam wonen	58 (57%)
Ik heb voldoende sociale contacten in het dorp	113 (88%)
Ik heb voldoende sociale contacten buiten het dorp	117 (91%)
Ik voel me verbonden met het dorp en haar inwoners	88 (70%)
Ik vind saamhorigheid belangrijk	113 (89%)
Sociale controle is sterk aanwezig in het dorp	91 (72%)
Ik vind de sociale controle in het dorp prettig	85 (66%)
De verstandhouding tussen 'oude' inwoners en 'nieuwkomers' is goed	81 (63%)
De relatie tussen mij en mijn buren is goed	123 (95%)
Ik heb geen behoefte aan contacten in het dorp	10 (8%)
Door actief in het dorp te zijn, heb ik veel contacten	58 (47%)
Ik voel me eenzaam in Nieuw-Balinge	-
Ik kan altijd hulp vragen aan medebewoners	109 (86%)
Er heerst eensgezindheid in het dorp	63 (50%)

Tabel 31. Waardering van de sociale omgeving in Nieuw-Balinge (n varieert tussen 101 en 129)

Nieuwkomers voelen zich goed ontvangen in Nieuw-Balinge (57%), maar 35% heeft hierover geen mening – misschien omdat ze nooit *nieuwkomer* waren? Respondenten (89%) vinden de waarde 'saamhorigheid' belangrijk. En als er sprake is van sociale controle, dan vindt 72% van de respondenten dat prettig. De helft van de respondenten vindt dat er eensgezindheid in het dorp heerst, maar opvallend is wel dat maar liefst 37% *geen mening* over deze stelling heeft.

Respondenten ontmoeten elkaar vooral buiten op straat (63%), thuis (54%) en in het dorps huis (39%) (tabel 32). Er zijn maar vier respondenten die bijna nooit andere inwoners ontmoeten. Andere ontmoetingsplekken die vaak worden genoemd zijn: het voetbalveld en de voetbalkantine, de school en peuterspeelzaal en de kapsalon.

Inwoners van het dorp ontmoet ik ...	Totaal
Thuis of bij iemand thuis	70 (54%)
In het dorps huis 'De Heugte'	50 (39%)
In de kerk	7 (5%)
Op het dorpsplein	10 (8%)
Buiten op straat	81 (63%)
Elders, namelijk.....	26 (20%)
Ik ontmoet bijna nooit inwoners	4 (3%)

Tabel 32. Plekken waar men elkaar ontmoet (n = 129, nr = 3)

3.9 Dorpsactiviteiten

Door de Vereniging Plaatselijk Belang, haar werkgroepen en andere dorpsverenigingen worden activiteiten voor de kinderen en volwassenen van Nieuw-Balinge georganiseerd. Deze activiteiten worden volgens een jaarkalender gepland. Evenementen zijn het jaarlijks weerkerende Zomerfeest, Sinterklaasfeest en Kerstvieringen. In het dorps huis *De Heugte* zijn wekelijkse en maandelijks activiteiten voor kinderen, tieners, biljarters, vrouwen, bingospelers, etc.. Ook de kerk en de (sport)verenigingen hebben wekelijks hun activiteiten voor kinderen, mannen en vrouwen.

De respondenten geven de dorpsactiviteiten een 7.12 (met een spreiding tussen 4 en 9). De harde kern die altijd meedoet met de dorpsactiviteiten omvat 15% van de respondenten. De helft van de respondenten (51%) geeft aan dat ze soms mee doet aan de dorpsactiviteiten, maar 35% doet (bijna) nooit mee.

Er zijn stellingen aan de respondenten voorgelegd over de dorpsactiviteiten (tabel 33). De resultaten laten zien, dat de waardering voor de dorpsactiviteiten groot is (91%), er is nauwelijks concurrentie uit de regio voor de dorpsactiviteiten (22%). Opvallend is dat men de activiteiten wel belangrijk vindt voor het dorp, maar er zelf niet of soms aan deelneemt. Slechts 10 respondenten voelen zich erop aangekeken, als zij niet meedoen aan de dorpsactiviteiten. Voor slechts 11% passen de dorpsactiviteiten niet in de agenda.

Stellingen over dorpsactiviteiten	Eens
De dorpsactiviteiten zijn belangrijk voor Nieuw-Balinge	116 (91%)
Voor kinderen worden er leuke dorpsactiviteiten in Nieuw-Balinge georganiseerd	105 (83%)
In de toekomst moeten dorpsactiviteiten meer op oudere inwoners zijn gericht	32 (26%)
De dorpsactiviteiten passen niet in mijn agenda	14 (11%)
De deelname aan de dorpsactiviteiten is goed	73 (58%)
De werkgroepen van Plaatselijk Belang doen erg hun best	110 (85%)
De jaarlijkse dorpsactiviteiten zijn aan herziening toe	49 (39%)
De evenementen in de regio zijn aantrekkelijker dan de dorpsactiviteiten	28 (22%)
Ik word erop aangekeken als ik niet deelneem aan de dorpsactiviteiten	10 (8%)

Tabel 33. Waardering van de dorpsactiviteiten in Nieuw-Balinge (n varieert tussen 123 en 129)

De programmering van de dorpsactiviteiten zijn volgens 39% van de respondenten aan herziening toe. Een kwart van de respondenten vindt dat de activiteiten in de toekomst wat meer op de oudere inwoners gericht moeten worden. De werkgroepen van Plaatselijk Belang worden positief gewaardeerd door 85% van de respondenten.

3.10 Ondernemen

Het ondernemen in Nieuw-Balinge krijgt het gemiddelde rapportcijfer van 6.49 (met een spreiding tussen 2 en 9). Eerder is al vermeld dat 77 ondernemingen uit Nieuw-Balinge ingeschreven staan bij de Kamer van Koophandel. Onder de respondenten zijn 29 'ondernemende' inwoners. Ondernemend in de zin van:

- als ondernemer met een eigen bedrijf met 1 – 20 werknemers (9 respondenten);
- als ZZP' er (7 respondenten);
- als agrarisch ondernemer of boer (3 respondenten);
- met een betaalde bijbaan (3 respondenten);
- als vrijwilliger voor de Voedselbank, in het dorps huis (4 respondenten).

Aan alle respondenten zijn stellingen voorgelegd over de waardering van bedrijvigheid en ondernemerschap in Nieuw-Balinge (tabel 34).

Waardering van het ondernemen	Eens
Ik vind het belangrijk dat er ondernemers in en rond Nieuw-Balinge zijn	118 (94%)
Er hoeft niet meer bedrijvigheid in Nieuw-Balinge te komen	21 (17%)
De sfeer in het dorp inspireert om iets nieuws te beginnen	34 (27%)
Nieuw-Balinge moet meer aan toerisme en recreatie doen	66 (52%)
Nieuw-Balinge heeft belang bij ondernemers die de leefbaarheid versterken	97 (78%)
Bedrijvigheid in Nieuw-Balinge zorgt voor een goede naamsbekendheid	83 (66%)

Tabel 34. Stellingen over het ondernemen in Nieuw-Balinge (n varieert tussen 125 en 126)

Bijna alle respondenten (94%) vinden het belangrijk, dat er ondernemers in en rond Nieuw-Balinge zijn, 73% van de respondenten zouden graag meer bedrijvigheid in Nieuw-Balinge zien. De helft van de respondenten vindt dat Nieuw-Balinge meer aan toerisme en recreatie kan doen, voor een kwart van de respondenten hoeft dat juist weer niet. Meer dan driekwart vindt dat Nieuw-Balinge belang heeft bij ondernemers die de leefbaarheid in het dorp kunnen versterken. Slechts een kwart (27%) van de respondenten vindt dat de sfeer in Nieuw-Balinge inspireert tot nieuw ondernemerschap, bijna de helft heeft daar geen mening over.

De vraag of men zelf iets wil gaan ondernemen in Nieuw-Balinge levert veel antwoorden op (tabel 35). Maar liefst 32 respondenten maken via de vragenlijst bekend dat ze ideeën en plannen hebben. Respondenten die “Nee” antwoordden op de vraag of ze iets nieuws wilden beginnen, blijken toch plannen en ideeën te hebben (zie kolom Overigen van tabel 35). In kolom Σ wordt de plannen en ideeën opgeteld. Veel plannen en ideeën van respondenten zitten in dezelfde sector, door samenwerking en bundeling van krachten kunnen de nieuwe ondernemers misschien eerder hun plannen ten uitvoer brengen. Vooral de plannen en ideeën voor toerisme, horeca en duurzame energie springen eruit. Er zit beslist een ondernemende geest in Nieuw-Balinge.

Wilt u iets anders of nieuws beginnen in Nieuw-Balinge?	Ja = 32 (27%)		
Op welk gebied heeft u plannen of ideeën?	Ondernemer in spé	Overigen	Σ
- Recreatie (bijv. kortdurend logies)	5	1	6
- Toerisme (bijv. gidstochten, historische promotie)	6	4	10
- Horeca (bijv. maaltijdvoorziening, theetuin, ijsverkoop, streekproducten)	14	6	20
- Uiterlijke verzorging (pedicure, manicure, kapsalon)	3	1	4
- Ouderenzorg (voor opvang en logeermogelijkheden)	2	4	6
- Zorgverlening (verzorging en verpleging aan huis)	3	3	6
- Kinderopvang (oppas, opvang en logeermogelijkheden)	1	1	2
- Huishoudelijke dienstverlening	1	1	2
- Een zorgboerderij (inclusief variant hierop)	2	3	5
- Kunst (bijv. een galerie)	4	1	5
- Een boerderij- of landwinkel	3	3	6
- Voedselproductie voor de regio	-	3	3
- Eigen bedrijf aan huis	7	1	8
- Duurzame energie (bijv. samen inkopen of productie)	6	3	9
- Anders	5	1	6

Tabel 35. Plannen of ideeën voor nieuw ondernemerschap in Nieuw-Balinge van 32 potentiële ondernemers en overige inwoners

Twee ondernemers zijn al bezig met het opzetten van een boodschappenservice. Andere ideeën die potentiële ondernemers hebben gaan over een supermarkt of kledingwinkel beginnen, een eigen bedrijf aan huis in de spirituele sector, muziek- en alfabetiseringscursus voor ouderen of een caravanstalling.

De helft van de potentiële ondernemers (die iets of iets anders of iets erbij willen ondernemen) zijn nu ook al ondernemend actief, bijvoorbeeld met een eigen bedrijf, als agrarische ondernemer en als

ZZP'er. Dus eigenlijk zijn ze geen *potentiële ondernemer*, maar omdat ze iets nieuws willen beginnen scharen we hen toch onder die noemer. Er blijven 16 respondenten over die voor het eerst iets willen ondernemen. Van de groep van 32 (potentiële) ondernemers voelen 27 respondenten (84%) zich zeer tot redelijk betrokken bij het dorp.

Hoe denken de 32 (potentiële) ondernemers over de voorwaarden voor nieuw ondernemerschap in Nieuw-Balinge? Uit het overzicht van tabel 36 wordt duidelijk dat de meesten van mening zijn, dat de activiteiten meerwaarde aan het dorp moeten geven en geen overlast moeten veroorzaken. Kleinschaligheid is voor de helft van de respondenten geen noodzakelijke voorwaarde. De 32 (potentiële) ondernemers zijn dezelfde mening toegedaan als de totale groep respondenten uit Nieuw-Balinge.

Nieuw ondernemerschap in Nieuw-Balinge moet	32 Pot. ondernemers	Alle respondenten
Meerwaarde aan het dorp geven	23 (72%)	89 (71%)
Kleinschalig zijn	17 (53%)	59 (47%)
Bij het dorpskarakter passen	20 (63%)	71 (53%)
Rust en ruimte respecteren	19 (60%)	72 (57%)
Geen overlast veroorzaken (natuur, milieu, geluid, licht)	23 (72%)	88 (70%)

Tabel 36. Mening van potentiële ondernemers over voorwaarden voor nieuw ondernemerschap (n = 32) en die van alle respondenten (n = 125 of 126, nr = 7 of 8))

3.11 Dorpsbelangen

De vereniging Plaatselijk Belang '*De Vooruitgang*' bestaat in 2013 100 jaar. Hoe vinden de respondenten dat de vereniging en het bestuur anno 2011 functioneren? Als gemiddeld rapportcijfer heeft de vereniging Plaatselijk Belang met al zijn werkgroepen en activiteiten een 7.6 gekregen (met een spreiding tussen 1 en 10).

In tabel 37 worden de antwoorden op de stellingen over de behartiging van de dorpsbelangen weergegeven. Opvallend is het hoge aantal antwoorden met 'geen mening'. Dat komt voor bij de stellingen over het bestuur als afspiegeling van het dorp, over de bereikbaarheid van het bestuur,

over de agenda op de website, over de samenwerking met andere dorpen en de eigen inzet voor het dorp.

Hoe worden de dorpsbelangen behartigd?	Eens	Geen mening
Het is goed dat Plaatselijk Belang 'De Vooruitgang' bestaat	122 (94%)	6 (5%)
Onze dorpsbelangen worden goed behartigd	106 (83%)	20 (16%)
Het huidige bestuur is een goede afspiegeling van het dorp	78 (61%)	39 (31%)
Het bestuur van Plaatselijk Belang is goed bereikbaar	95 (74%)	32 (25%)
Het bestuur van Pl. Belang heeft goede contacten met de gemeente	100 (78%)	27 (21%)
'Het Kontakt' wil ik niet missen	116 (89%)	10 (8%)
De website www.nieuwbalinge.eu ziet er goed uit	114 (89%)	11 (9%)
De agenda op de website wordt goed bijgehouden	86 (68%)	38 (30%)
Het is belangrijk dat Nieuw-Balinge een toekomstvisie ontwikkelt	111 (87%)	16 (13%)
Nieuw-Balinge en omliggende dorpen moeten meer samenwerken	69 (55%)	44 (35%)
Ik wil me inzetten voor het dorp	66 (55%)	36 (30%)

Tabel 37. Stellingen over Vereniging Plaatselijk Belang en de dorpsbelangen (n varieert tussen 121 en 130).

(Bijna) iedereen onderstreept, dat het goed is dat de Vereniging Plaatselijk Belang bestaat. Ook vindt men dat de dorpsbelangen goed worden behartigd, toch zijn er nog altijd 20 respondenten (16%) het met deze stelling oneens. Meer dan de helft (61%) van de respondenten vindt het bestuur een goede afspiegeling van het dorp. 20% van de respondenten die lid zijn van Plaatselijk Belang heeft over deze stelling geen mening. Driekwart vindt de bereikbaarheid van het bestuur goed (74%). Het maandblad

Kontakt van Plaatselijk Belang wordt zeer gewaardeerd, 89% wil het blad niet missen. De website van Nieuw-Balinge (www.nieuwbalinge.eu) ziet er volgens 89% van de respondenten goed uit en de agenda op de website wordt goed bijgehouden (68%).

Bijna alle respondenten (89%) vinden het belangrijk dat Nieuw-Balinge een toekomstvisie ontwikkelt. De helft van de inwoners vindt dat Nieuw-Balinge meer moet samenwerken met omliggende dorpen. Het is belangrijk dat het bestuur van Plaatselijk Belang kan rekenen op de inwoners van Nieuw-Balinge. De laatste stelling toont aan dat 66 respondenten (55%) zich willen inzetten voor het dorp, 19 respondenten (16%) willen zich niet inzetten en 36 respondenten (30%) geven geen mening. 13 respondenten van de 66 respondenten die zich willen inzetten zijn momenteel geen lid van Vereniging Plaatselijk Belang.

3.12 Goede ideeën voor Nieuw-Balinge

In de vragenlijst hebben de respondenten op drie plaatsen hun goede ideeën voor Nieuw-Balinge kunnen opschrijven. Aan het begin van de vragenlijst zijn de ideeën geïventariseerd voor het gebouw en het terrein van de leegstaande voormalige Christelijke basisschool *De Morgenster* (paragraaf 3.13). Bij vraag 35 konden de respondenten invullen welke voorzieningen die nu niet in Nieuw-Balinge zijn nu worden gemist (tabel 29). Aan het einde van de vragenlijst werd voor de laatste keer de gelegenheid geboden om een goed idee te plaatsen. Onder het mom *'Stel, dat u iets in het dorp Nieuw-Balinge direct mag veranderen of toevoegen. Wat zou u dan doen? En heeft u een goed idee voor Nieuw-Balinge?'* geven 79 respondenten hun goede ideeën door. Figuur 3 toont een woordenwolk van goede ideeën voor Nieuw-Balinge. In tabel 38 wordt een korte omschrijving van deze goede ideeën gegeven. Enkele ideeën worden door meerdere respondenten genoemd, in de woordenwolk zijn dat de grotere woorden.

Goede ideeën	Korte omschrijving
1. Inwoners	Aanspreken bij overlast of verloedering - vooral jongeren, elkaar respecteren, welkomstcomité voor nieuwe inwoners
2. Kinderen / jeugd	Streetdance, betrek jongeren bij dorp en besturen, speelweide in Breistroeken, hangplek voor jongeren, overdekte kinderspeelplek, kinderopvang, meer activiteiten, crossbaan, kinderboerderij
3. Wonen	Woonzorgzone en – huisvesting voor ouderen, bouwen voor starters, hoge bomen in Kievitstraat kappen en fruitbomen terugplanten, lagere grondprijs bouwkavels, meer uitstraling dorp
4. Voorzieningen	Pinautomaat, winkel, buurtwinkel, supermarkt, boodschappenservice, Mr. Sieberingschool moet blijven, begraafplaats en urnenmuur, huisarts, tandarts, apotheek, zwembad, openbare 'paardenverzorgingsweide', groter feestterrein, wijkagent, grotere sporthal, beter mobiel ontvangst voor T-Mobile en Vodafone, KPN voor beter internet, ijsbaan in de zomer als strandje, onderhoud speeltoestellen, sporthal vergroten, bankjes en prullenbakken
5. Activiteiten	Nieuwe aanpak Zomerfeest, een groot jaarlijks evenement, plannen voor Munitiedepot wijzigen, Zomerfeest net als vroeger, cursussen, rommelmarkt
6. 'De Heugte'	Cafégedeelte van dorpshuis openstellen voor toeristen, overdag vaker open
7. Plaatselijk Belang	Jonge mensen in bestuur betrekken, transparantere besluitvorming van besturen, website vernieuwen
8. Ondernemen	Meer toerisme, schone bedrijven, meer duurzame energie, Nieuw-Balinge tot groen dorp maken, theevoorziening voor toeristen en wandelaars, ijsalon, snackbar, fitness, binnenmanege, samen zonnepanelen inkopen
9. Landschap	Behoud van natuur en rust, ecologische verbinding tussen Mantingerveld en bossen van Gees, oude sluis herstellen, landarbeidersgebied doortrekken t.h.v. Koolveen, hekken verminderen en toegankelijkheid verbeteren, Natuurmonumenten verder van het dorp af, beter onderhoud kanaal, Vosseveen, buitengebied van Nieuweroord Nieuw-Balinge noemen, kanaal gebruiken voor vissen en varen door steigers
10. Wegen, paden	Fietsstrook of – pad langs de Haarweg, de Meeuwenweg verbreden, meer wandelpaden door oude schouwpaden, verharderen Hullenzandweg, hoek bij Teun Booi veranderen (berm), ruiterspaden, trottoirs Haarweg, meer straatverlichting (in bungalowpark), overzichtelijke kruisingen met lage bosjes
11. Verkeer	De snelheid beperken, 30 km zones op de Verlengde Middenraai, 30 km door hele dorp, geen landbouwverkeer, oversteek bij school veiliger, buiten het dorp 50 km, gevaarlijke kruising bij voetbalveld, ook bij Verlengde Middenraai – Koekoeksdijk, snelheidsremmers, bollingen, ribbels
12. Contact	Partnerschap met groen dorp in Europa,

Tabel 38. Categorieën met goede ideeën voor Nieuw-Balinge (n = 79)

3.13 Goede ideeën voor De Morgenster

Veel respondenten hebben ook hun ideeën aangegeven voor de herbestemming van het terrein en het gebouw van *De Morgenster* (tabel 39). Sinds 2010 wordt de Christelijke basisschool niet meer gebruikt als school. In een overleg tussen gemeente (als eigenaar) en het bestuur van Plaatselijk Belang is besloten om een nieuwe bestemming te zoeken. De 'raadpleging' onder de inwoners van Nieuw-Balinge levert een reeks van ideeën op. 105 respondenten hebben de vragenlijst consequent ingevuld, dat houdt in dat veel goede ideeën (tabel 38) en gemiste voorzieningen (tabel 29) herhaald voorkomen, dus ook als een waardevol idee voor *De Morgenster*.

De Morgenster	Korte omschrijving
1. Huisvesting	Ouderenhuisvesting, alleenstaanden, verzorgd wonen, aanleunwoningen Starterwoningen, alleenstaanden Mantelzorgwoningen Grote tuin behouden Slopen en iets nieuws bouwen Kamerverhuur voor jeugd
2. Serviceverlening	Bibliotheek, muziekschool, buurtacademie, huiswerkcafé voor scholieren, leerwerkplaats, oefenruimte voor muziek, peuterschool, volwasseneducatie, expositieruimte, hobbyruimtes van individuen en groepen
3. Sport en vrije tijd	Tennisbaan, zwembad, (binnen)manege, crossbaan, halfpipe, fitness, speeltuin, jeugdhonk
4. Zorg	Kinderopvang, zorgfunctie, verhuurruimte zorgverlener, dagbesteding voor ouderen, gezondheidscentrum, dagopvang
5. Horeca	Thee- en koffiehuis, restaurant, café, lunchroom
6. Ondernemen	Winkel, buurtwinkel, kleine supermarkt, pingeleghed, verzamelgebouw, zwembad en sauna, kapper, nagelstudio, postagentschap, dansschool, fitnessclub, kantoorruimte
7. Anders	Dependance Eben Haëzerschool van Hollandscheveld of mr. Sieberingschool in Nieuw-Balinge

Tabel 39. Goede ideeën voor het gebouw en terrein van *De Morgenster* (n = 105)

De suggesties voor ouderenhuisvesting en starterwoningen komen vaak voor. De respondenten hebben eerder bij vraag 22 al aangegeven, dat er van beide soort woningen (volgens hen) te weinig zijn in Nieuw-Balinge (zie paragraaf 3.3).

3.14 Losse opmerkingen

Enkele respondenten hebben in de vragenlijst losse opmerkingen neergeschreven. Hieronder staat een kleine bloemlezing van deze opmerkingen:

- *Maistrekkers houden te weinig rekening met andere weggebruikers*
- *Ik heb een Drentse taalcursus gedaan, om het te verstaan, niet om te leren spreken. Dit werd niet op prijs gesteld, wel vreemd eigenlijk*
- *Algemene activiteiten die het hele dorp aangaan, moeten altijd naar het dorpshuis gaan*
- *Ik wil me tot zekere hoogte inzetten voor het dorp*
- *Nieuw-Balinge heeft behoefte aan meer sportvoorzieningen voor kinderen*

3.15 Vervolggesprekken

20 respondenten hebben zich aan het einde van de vragenlijst voor een nader interview aangemeld. De onderwerpen waarover zij met de onderzoeker willen spreken worden deels gespecificeerd. De interviews vonden plaats in december 2011 en januari 2012. De resultaten uit deze interviews zijn verwerkt in het advies voor Nieuw-Balinge (zie hoofdstuk 5).

4. Conclusie en discussie

4.1 Conclusie

De onderzoeksvraag voor dit onderzoek luidde:

Welke waardering geven inwoners van het dorp Nieuw-Balinge en het buitengebied aan hun leefomgeving?

Hierbij gaat het om de waardering van aspecten uit vier domeinen van de leefomgeving:

- e. de woonsituatie;
- f. de voorzieningen;
- g. het sociale klimaat;
- h. het organiserend vermogen.

Aan het inwonersonderzoek is door 132 inwoners (huishoudens) uit Nieuw-Balinge en het nabijgelegen buitengebied deelgenomen. Het responspercentage ligt op 42% van het totaal aantal huishoudens. De respondentgroep is niet geheel representatief voor de bevolking in Nieuw-Balinge. De verdeling in de respondenten voor geslacht komt overeen met die van de bevolking, maar de jongeren tot 25 jaar zijn ondervertegenwoordigd en de ouderen van 45 tot 65 jaar juist oververtegenwoordigd. Ook zijn eenpersoonshuishoudens ondervertegenwoordigd. Hierdoor moet men voorzichtig zijn om de resultaten van toepassing te achten voor alle inwoners van Nieuw-Balinge, maar de resultaten voor met name voor de oudere leeftijdscategorieën en twee- en meerpersoonshuishoudens zijn zeker geldig. De respondentgroep is homogeen voor wat betreft de herkomst en woontuur in Nieuw-Balinge. Nieuw-Balinge wordt voornamelijk bevolkt door Noorderlingen van geboorte, die er bovendien al lang wonen. De betrokkenheid bij het dorp is (redelijk) groot. Men heeft er familie, vrienden en kennissen wonen.

Voor de totaalbeoordeling geven de inwoners Nieuw-Balinge een *ruime voldoende* als rapportcijfer (tabel 40). Daarmee is de hoofdconclusie gerechtvaardigd, dat de inwoners van Nieuw-Balinge hun leefomgeving **positief waarderen**. Dat blijkt niet alleen uit het gemiddelde rapportcijfer, maar ook uit

de associatieve woorden waarmee de inwoners Nieuw-Balinge aanduiden (figuur 2) en de mening dat Nieuw-Balinge een dorp is waar je *fijn met je gezin kunt wonen* (tabel 15). Het zijn positieve betekenissen die de inwoners aan het dorp toekennen.

Aan de hand van de vier domeinen van de leefomgeving vatten we de onderzoeksresultaten samen:

1. de woonsituatie (waardering, vestiging, verhuisintentie, veiligheid);
2. de voorzieningen (waardering, redzaamheid, verenigingsleven, mobiliteit);
3. het sociale klimaat (waardering, sociale contacten, burenhulp);
4. het organiserend vermogen (waardering, eigen kracht, ondernemerschap).

In tabel 40 zijn deze vier domeinen voorzien van de rapportcijfers die de respondenten hebben gegeven. Voor *Woonsituatie* is het gemiddelde rapportcijfer berekend van de aspecten Woning, Wonen, Veiligheid, Wegen en Paden. Voor *Voorzieningen* is het gemiddelde rapportcijfer berekend van de aspecten Voorzieningen en Dorpsactiviteiten. Voor *Sociaal klimaat* is het rapportcijfer van Sociale Gemeenschap gebruikt. Voor *Organiserend vermogen* is het gemiddelde rapportcijfer berekend van de aspecten Ondernemen en Plaatselijk Belang. In de kolom *Waardering* is het rapportcijfer ≥ 7.5 voorzien van ++ als sterkste waardering van de leefomgeving, het rapportcijfer < 7.5 van + als minder sterke waardering. De waardering voor de vier domeinen wordt hieronder besproken.

	Rapportcijfers	Waardering
Nieuw-Balinge als Leefomgeving	7.5	++
1. Woonsituatie	7.4	+
2. Voorzieningen	7.2	+
3. Sociale klimaat	7.3	+
4. Organiserend vermogen	7.1	+

Tabel 40. Nieuw-Balinge als leefomgeving: beoordeling in rapportcijfers en waarderingen

Inwoners van Nieuw-Balinge waarderen hun **woonomgeving** positief. Zij waarderen de landelijkheid, de rust en de ruimte van hun leefgebied. Het landelijk gebied en het dorpse karakter zijn de hoofdredenen voor velen geweest om hier te (blijven) wonen. De kwaliteit van hun woning is daarnaast een belangrijke reden om zich te vestigen dan wel te blijven wonen. Er zijn redelijk wat inwoners die hun woning verder willen verduurzamen, zo heeft de helft van de inwoners belangstelling voor zonnepanelen. (Bijna) alle inwoners voelen zich 24 uur per dag veilig in Nieuw-Balinge. Nieuw-Balinge wordt gezien als een kindveilige omgeving. De woningen zijn voor driekwart in eigendom van de inwoners. Tweederde deel van de inwoners geeft aan de rest van zijn / haar leven in Nieuw-Balinge te willen blijven wonen. Inwoners hebben de komende twee jaar nauwelijks verhuisplannen. Zij die ooit willen verhuizen geven aan, dat ze liever bij winkels en (zorg)voorzieningen willen wonen vanwege het ouder worden. Ook wordt het onderhoud van huis en tuin hen te zwaar. Jonge mensen houden er rekening mee te moeten verhuizen voor een opleiding, het werk of een partner. In 2011 bestaat 41% van de bevolking in Nieuw-Balinge uit 45-plussers. Door de geringe verhuigeneidheid kan het zijn, dat Nieuw-Balinge in de komende jaren gaat vergrijzen (meer oudere mensen) en ontgroenen (relatief minder jonge mensen). Een derde deel van de inwoners geeft aan in de toekomst in een seniorencomplex te willen wonen.

Inwoners van Nieuw-Balinge waarderen de fysieke **voorzieningen** in het dorp positief. Allereerst geven de inwoners van Nieuw-Balinge aan dat zij zichzelf prima redden. Ze moeten hun dagelijkse boodschappen van elders halen, maar vinden dat wel jammer. De inwoners zouden graag weer een buurtwinkel en een pinautomaat in Nieuw-Balinge terugzien. (Bijna) alle huishoudens hebben auto's, waarmee de ritten naar Hoogeveen of Westerbork worden afgelegd. Een derde deel van de inwoners vindt dat het onderhoud van de wegen en paden beter kan. De verkeersveiligheid in het dorp zou toenemen als er minder hard gereden werd. Ook buiten het dorp wordt te hard gereden. Een derde deel van de inwoners wenst meer wandel- en fietspaden worden. Met name meer fietspaden en – stroken langs de Haarweg en Verlengde Middenraai dragen bij aan een groter veiligheidsgevoel.

De belangrijkste sociale voorziening is **het sociale netwerk** dat inwoners bezitten. Alle inwoners geven aan een goed sociaal netwerk in en buiten het dorp te hebben. Inwoners treffen elkaar met name thuis en op straat. De relatie met de burens is goed, waardoor de burenhulp in Nieuw-Balinge voor de onderlinge dienstverlening goed functioneert. In Nieuw-Balinge verleent en ontvangt men burenhulp, die niet anders verrekend wordt dan met een wederdienst. Ook familie en vrienden springen in als er hulp moet worden verleend.

Inwoners vinden saamhorigheid in het dorp erg belangrijk. Er zijn maar heel weinig mensen die geen behoefte hebben aan contacten in het dorp. Nieuwkomers voelen zich redelijk goed ontvangen in Nieuw-Balinge en de verstandhouding tussen 'oude' bewoners en nieuwkomers wordt ook positief beoordeeld. Inwoners waarderen het sociale klimaat positief, maar er is ook een tegengeluid. Dan gaat het over niet-acceptatie van nieuwkomers en buitenlanders en over pestgedrag.

Voor sociale contacten met koffie of een diner kan men terecht in dorps huis *De Heugte*: het dorps huis wordt heel positief gewaardeerd. Ook over de dorpsactiviteiten is men positief gestemd. De helft van de inwoners doet daaraan soms mee, er is een kleine kern die altijd van de partij is. Inwoners zijn met name lid van sportverenigingen, een kwart geeft aan daarin (bestuurlijk) actief te zijn. De inwoners waarderen Nieuw-Balinge als sociale omgeving met een ruime voldoende.

Het **organiserend vermogen** van het dorp wordt positief gewaardeerd. Dat geldt allereerst voor de Vereniging Plaatselijk Belang en haar werkgroepen. Het bestuur behartigt op een goede wijze de dorpsbelangen bij de gemeente Midden-Drenthe. Het Kontakt wordt gewaardeerd als informatief blad in het dorp. Dat geldt ook voor de website www.nieuwbalinge.eu. Het bestuur van de Vereniging Dorpsbelangen krijgt brede steun bij het ontwikkelen van een toekomstvisie voor Nieuw-Balinge. De helft van de inwoners geeft aan dat zij zich actief willen inzetten voor het dorp. De ondernemers van Nieuw-Balinge worden positief gewaardeerd. In Nieuw-Balinge zijn 32 inwoners (waaronder bestaande ondernemers) die een idee voor een nieuwe onderneming of een uitbreiding van hun onderneming hebben. Hun ideeën betreffen met name horeca en duurzame energie. Alle

(potentiële) ondernemers onderschrijven dat nieuw ondernemerschap meerwaarde moet geven aan het dorp en ook geen overlast voor milieu, geluid en licht moet veroorzaken.

Deze conclusies uit het inwonersonderzoek zijn waardevol voor inwoners van Nieuw-Balinge om er trots en identiteit aan te ontleen. In het rapport *Veur en deur ons saomen. Advies voor Nieuw-Balinge (Rozema, 2012)* geeft de onderzoeker op basis van deze onderzoeksresultaten advies aan het bestuur van Plaatselijk Belang voor de toekomstvisie van Nieuw-Balinge.

4.2 Discussie

De gegevensverwerking van dit onderzoek is op een betrouwbare wijze uitgevoerd, wat heeft geleid tot een goede respons. Helaas is het onderzoek niet individueel gehouden, maar op huishoudenniveau. Dit zal ongetwijfeld hebben geleid tot een ondervertegenwoordiging van jonge respondenten. Al eerder is aangegeven dat de representativiteit van de respondentgroep voor het kenmerk *leeftijd* en *huishoudengrootte* te wensen overlaat.

In paragraaf 1.2 is beschreven dat het Verwey-Jonker Instituut in 2004 onderzoek heeft gedaan naar de participatie en het voorzieningenniveau van o.a. Nieuw-Balinge. Hierbij waren 163 huishoudens betrokken. Ook in dat onderzoek zijn rapportcijfers gegeven voor vergelijkbare aspecten als het inwonersonderzoek van 2011. Uit de vergelijking blijkt, dat de gemiddelde waardering voor de kwaliteitsaspecten van de leefomgeving (of 'leefbaarheid', zoals de onderzoekers van het Verwey-Jonker Instituut het noemen) gelijk is, namelijk een 7.3 (tabel 41). Voor de afzonderlijke aspecten valt op dat de waardering voor Wonen en Woonomgeving in 2011 lager is dan in 2004 en de gemiddelde waardering voor Voorzieningen in 2011 juist hoger is dan in 2004. De gemiddelde rapportcijfers voor Veiligheid, Sociale Contacten en Verenigingsleven komen redelijk tot goed overeen. Opvallend is dat zowel in 2004 als 2011 de spreiding van de rapportcijfers zo groot was (namelijk in alle gevallen tussen 1 en 10).

Kwaliteit van Leefomgeving	Verwey-Jonker Instituut (2004)	Hanzehogeschool (2011)
Wonen en woonomgeving	8.4	7.4 ¹²
Veiligheid	7.7	7.2
Sociale contacten	7.3	7.3
Verenigingsleven	7.3	7.4 ¹³
Voorzieningenpeil	6.0	7.2
Gemiddelde waardering	7.3	7.3

Tabel 41. Waarderingen van aspecten van leefomgeving / leefbaarheid uit 2004 en 2011 vergeleken

Hoe kunnen de verschillen tussen 2004 en 2011 worden verklaard? Dat is zoeken en gissen. Het kan te maken hebben met verschillende gehanteerde onderzoeksmethoden. In beide onderzoeken is een vragenlijst gebruikt. Helaas ontbreekt in de onderzoeksrapportage van 2004 de vragenlijst, zodat de vraagstelling niet kon worden vergeleken met die uit 2011.

De respondentgroepen van 2004 en 2011 zijn wel vergelijkbaar. Uit het onderzoek van 2004 blijkt dat de respondentgroep qua persoons- en huishoudenkenmerken goed overeenkwam met de bevolking van Nieuw-Balinge. Maar net als in 2011 was ook toen sprake van een ondervertegenwoordiging van de leeftijdsgroep jonger dan 25 jaar. De verdeling naar herkomst is in beide onderzoeken gelijk, namelijk een derde deel als oorspronkelijke Nieuw-Balinger en tweederde deel als 'vestiger' (uit de regio, de provincie Drenthe en de rest van Nederland).

Kunnen de verschillen tussen 2004 en 2011 verklaard worden door veranderende omstandigheden in Nieuw-Balinge? In de afgelopen jaren zijn er veel omgevingsprojecten in Nieuw-Balinge en omstreken geweest, waardoor de aantrekkelijkheid van de omgeving heeft kunnen toenemen. In het onderzoek van 2011 geeft 80% van de respondenten aan dat ze tevreden zijn met hun huidige woning. Waarom dan toch een lagere waardering in 2011? In 2004 was er nog een buurtwinkel en een pinautomaat in Nieuw-Balinge, toch werden de voorzieningen toen laag beoordeeld. Nu die

¹² Berekend als het gemiddelde van de rapportcijfers voor Woning, Wonen en Wegen en paden.

¹³ Berekend als het gemiddelde van de rapportcijfers voor Dorpsactiviteiten en Plaatselijk Belang.

beide voorzieningen anno 2011 verdwenen zijn, is het rapportcijfer hoger... Wie het weet, mag het zeggen. Voor een vervolgonderzoek verdient het aanbeveling om eenzelfde soort vragen aan de inwoners te stellen als in 2011, zodat de onderzoeksresultaten vergelijkbaar zijn.

Het bovenstaande benadrukt de verschillen tussen 2004 en 2011, maar de vergelijking van de waarderingen toont ook aan, dat een aantal waarderingen hetzelfde is. Voor die aspecten is Nieuw-Balinge is redelijk stabiel gebleven en is het onderzoek van 2011 derhalve betrouwbaar gebleken.

Bronnen

Faessen, W.B.M , A. Gjaltema en R.J. van Til (2009). *Woningmarktonderzoek Midden-Drenthe. Deel I en II*. ABF Research, Delft.

Gemeente op maat Midden-Drenthe 2009. <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/E66824BA-7367-4F05-A18F-B77366AFCEDD/0/MiddenDrenthe.pdf>. Geraadpleegd op 19 november 2011.

Kerngegevens van dorpen en buurten in gemeente Midden-Drenthe.
www.middendrenthe.nl/Wonen-en-dorpen/Dorpen-en-woonomgeving/Kerngegevens.htm
(geraadpleegd op 19 november 2011).

Lammert R. en G. Dogan (2004). *Warkelijk waar? Onderzoek naar economische en sociale participatie en het voorzieningengebruik van bewoners in kleine dorpen in Midden-Drenthe*. Verwey-Jonker Instituut, Utrecht.

Masterplan Nieuw-Balinge (2011). Provincie Drenthe, Gemeente Midden-Drenthe, Dienst Landelijk Gebied, Natuurmonumenten. Maart 2011.

Platteland leeft! Midden-Drenthe 2020 (2008). In: Nota van uitgangspunten Visie op wonen. Perspectief voor 2009-2020. Gemeente Midden-Drenthe, mei 2009.

Provincie Drenthe. (2009) Bevolkingsprognose XVII. Provincie Drenthe, Gedeputeerde Staten van Drenthe

Veur Uitzicht Nieuw-Balinge. Veur oen lust en oen leven! Dorpsomgevingsplan(2004). Assen, Dienst Landelijk Gebied en Stichting Welzijn Midden-Drenthe.

Wonen-en-dorpen/Dorpen-en-woonomgeving/Veur-Uitzicht-omgevingsproject.htm
(www.middendrenthe.nl/) Geraadpleegd op 10 november 2011)

De onderzoeker

Jannie Rozema (1955): ik ben geboren en getogen in het lintdorp Nieuw-Buinen. Mijn voorouders waren turfschippers uit Friesland, Groningen en Overijssel, die zich uiteindelijk in de Veenkoloniën hebben gevestigd. Alhoewel ik dus een Drent ben, heb ik het Veenkoloniale Gronings van huis uit meegekregen. Bij de dorpsonderzoeken in Groningen en Drenthe spreek ik regelmatig mijn moerstaal. Na het

Atheneum-A aan het Ubbo Emmius Lyceum in Stadskanaal ging ik Psychologie studeren aan de Rijksuniversiteit Groningen. Onderwijs geven aan de Hanzehogeschool Groningen werd na de studie mijn roeping. Talloze HBO - studenten hebben al 30 jaar lang mijn lessen in onderzoeksmethoden en – technieken ontvangen. Geweldig om te doen! Tegenwoordig werk ik als onderzoeker voor het Kenniscentrum NoorderRuimte (ook Hanzehogeschool Groningen). In de onderzoeksgroep Leefomgeving doen we met studenten onderzoek naar hoe inwoners betekenisvolle contexten voor de identiteit van hun dorp organiseren. Dat is onderzoek naar waarom mensen zich verbonden voelen met hun dorp. Het levert boeiende verhalen op over de kracht van initiatiefnemers en gemeenschappen. Het is praktijkgericht onderzoek waar dorpen, het kenniscentrum, studenten en onderzoekers van kunnen leren! In mijn vrije tijd werk ik in mijn moestuin of maak ik beelden van klei. Een aardetype, dus.

Eerdere dorpsonderzoeken:

www.hanze.nl/dorpsonderzoeken

Rozema, J. en A. Tjeerdsma (2011). *Niehove anno 2011. Hoe waarderen inwoners van Niehove hun leefomgeving?* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling *NoorderRuimte*, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J. en A. Tjeerdsma (2011). *Rustig blijven wonen in Niehove. Advies voor Niehove 3.0.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling *NoorderRuimte*, Hanzehogeschool Groningen.

Buiter, O. en J. Rozema (2011). *Leven in Houwerzijl. Onderzoek naar de ervaren kwaliteit van de leefomgeving.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling *NoorderRuimte*, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J., O. Buiter, J.A. van den Berg (2011). *Samen mooi wonen in Houwerzijl. Adviezen voor Houwerzijl 2025.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling *NoorderRuimte*, Hanzehogeschool Groningen.

Buiter, O. (2010) *Dorpsonderzoek Ulrum.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling *NoorderRuimte*, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J. (2010). *Het leeft in Westernieland.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling *NoorderRuimte*, Hanzehogeschool Groningen.

Rozema, J. (2010). *Het kan in Westernieland.* Kenniscentrum Gebiedsontwikkeling *NoorderRuimte*, Hanzehogeschool Groningen.

Kenniscentrum NoorderRuimte